ธรรมเปิดเผยที่ใจ

พระอาจารย์สงบ มนสฺ สนฺโต

เทศน์ ๒๑ ศุกร์ ๒๕๖๕ วันธัม

ณ วัดสัคคาราม อ.โพธิ์ทอง จ.

วันนี้วันมาฆบูชา เราประพฤติปฏิบัติมากันตลอดชีวิตนะ ในชีวิตเราปฏิบัติกันมาตลอดเดี๋ยวพรุ่งนี้เกิดมาก็มีชีวิตอยู่ ถ้ามีลมมีหายใจออกอยู่นี้มันยังเป็นน้ำแข็งประโยชน์กับเราอยู่ คนเราจะหมดโอกาสต่อเมื่อสิ้นชีวิต ตายไปแล้ว เวลาตายปั๊บ จิตนี้มันไปเกิดใหม่ทันที จะเกิดเป็นสัตว์ มเกิดเป็นจิตวิญญาณดีก็แล้วแต่ เกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นอินทร์ เป็นพรหมทันที

ตามโบราณว่า คนตายไปแล้ว ๗ วัน จะ.ะ.ข.ลักขัมขมกลัญญานะไปอยู่ในสัมภเวสะถ้าเขาอยู่เป็นเทวดาแล้วเขาไม่จะไม้กลับมาหรอก จะบวชมานี้แล้วแต่ประเพณีเขาว่ากัน แต่ไม่ใช่ความจริงหรอก ความจริงเป็นอีกส่วนหนึ่ง ความจริงคือจริง โดยสุส่วน ถ้าความจริงสุดส่วนนมีนเปิดเผยที่ใจ

ธรรมเปิดเผยที่ใจ ถ้าเราเปิดเผยที่ใจ ถ้าเราเปิดเผยที่ใจ ถ้าเรา

ไม่รู้สิ่งต่างๆ นโี มห้ รงชีวิตไปอย่างนั้นเหรอ ใ จ ข อ ง เ รเ าคเ ร รื า่ มอี งเ คจอ้ มา
เจ้าของใช่ไหม เจ้าของเป็นผู้ใช้งานมัน ข ันมันเป็นสิ่งทีเราต้องละต้องวาง ร่างกายเป็นเ ค ร ื ่ อ
คอมพิวเตอร์อันหนึ่ง แต่หัวใจเราเป็นเจ้าของ เป็นเจ้าของนเราต้องค้นคว้าสิ่งนี้ขึ้นมาเพื่อจะให้
เ ข ้ า ใ จ เ รื " อ ง ข อ ง แ ร า ค ้ ร า่ เ ข ้ ง ข ใ อ ง เ ช ี

เ ร ื ่ อวิตนี้คืออะไร? ชีวิตนี้คือไออุ่น ชีวิตนี้คือตัวพลังงาน พลังงานที่เกิดดับๆ
ต ล อ แต่เราไข้าใจว่าชีวิตนี้คือเรา ชีวิตนี้คือเรา ชีวิตนี้คือร่างกายของเรา คือชีวิตข อ งเต่มัน ร า
เป็นชีวิตชั่วกาลครั้งหนึ่ง มันเป็นส ม สมั ุ เจตหิ ์ ะมนั ไ ดหมมาป็ ุ มาจัิ ะ ม จปรุ้ ิ ณงิ ต า
ส ม ชีวิตนี้เป็นตามความจริง เกิดมาจริงๆ แล้วมีชีวิตอยู่จริงๆ แล้วก็ทุกข์ยากจริงๆ แล้วก็ต้อง
ตายไปจริงๆ แต่สภาวธรรมตามความเป็นจริง เราไม่รู้ เราไม่รู้เพราะเราไม่เห็นตามความเป็นจริง
ว่าสิ่งสรรพสิ่งนี้เป็นอ น ั สรตพสิ่งนี้เกิดขึ้นตั้งอยู่แล้วดับไป มันเป็นสภาวะอันหนึ่งเท่านั้น ให้
เ ร า ห ล ง ร ะ เ ร ิ ง

เราจะหลงระเริงกับชีวิตมาก ผู้ที่เกิดใหม่ เ ห ็ เวลาเข้าเกิดกันน่ะ เ ข ณ ต้ อ ง ง
เ เดี๋ยงฉลองกัน มีคนเกิดใหม่ แต่เวลาคนตายไปทำไมเ ข า แ ศเียใจกันมาก ทั้งๆที ก ่ ม ั น
คุณค่าเท่ากัน คนเกิดมานั้นน่ะ ม ั ทุกข์ เกิดมาผ วจาญีเป็นนิอน ตเต่มันมีประโยชน์ที่ว่า
เ ผชชี ิ วญิ ต แ ล ้ ว เ ร ิ ช ้ จ ช ีใ ต ้ป ุ ต ีณ ป กับเรใ ลเป้างคุณช ่ น ป ีท
ง า ม คโลกเขาจะว่าคณนี้โง่ คนนี้ไม่ใช้ชีวิต เกิดมาแล้วไม่ใช้ชีวิตให้สมกับการเกิดมา. นั้น .
เป็นสิ่งที่เขาว่า เพราะเขาว่ากับความทุกข์มันคนละอัน สิ่งที่เขาว่า เขาพูดขนาดไหนมันก็เป็นคำพูด
ของเขา จริงไม่จริงนั้นยังไม่เป็นความจริงอันถ ู ก เ ต พ้ ร อ า ง ะ เ ป ็ เ ข ก า ห ค็ ิ น ด
อย่างไรเขาก็พูดเขาไปอย่างนั้น

แต่ความจริงคือเรา เพราะเราทุกข์ เรามีความทุกข์อยู่ในหัวใจ เขาจะว่าเรามีความสงบ มี
ความสุข มีความสูงส่งขนาดไหน นั้นก็คือเขาว่า แต่ความจริงของเรา จ ะ ท ส ี ู ฟ ้ ย ง ม ท ต ี ด ิ ย่ ม า เ
ข น า ด ไ ห น เ พ ม ร ี า ค ะ ท อ ร ง ั ค ห ์ ุ ม ส ก ม บ ก เ ป็ ด อ ย ั ต ุ โ ล ก ห ้ ธ ห ็ จ ้ น ไ ห
ทุกข์นี้เป็นเรื่องของส ั จ จ ะ ค ว า ม จ ร ิ ง เ ป ็ น ส ั จ จ ะ ค

เ ธเมื่อมีความสุข ความสุขนั้นเกิดจากความทุกข์มันคลาย ต ั ว ขนเ์วิลามันทุกข์ขึ้น ท ุ ก
ม า ม เ ั ล อ้ น า ั ส่งที่เป็นอา น มันตั้งอยู่เกิดขึ้น ตั้งอยู่แล้วก็ต ้ด อ ั ม ั ไ ป ค ล า ย ต ั
โ ตรรมชาติของมัน แล้วเราก็มีความคลายตัว มันก็มีความพอใจ ม ี ค วเราว่ามเ ัส ป็ ข น

©2012 www.sa-ngob.com

ความสุขปรวนแปรธรรมนี้ตลอดความสุขคือทุกข์มันอ่อนตัวทุกข์คลายตัวลงท่านั้น แต่ความจริงคือทุกขทั้งหมดเลย

ทุกข์คลายตัวลงแล้วเราก็ว่าพอใจ มันก็เป็นความสุข. ความสุขไม่มีตขาจมรสิ้งจๆจะจรคิความสุขไม่มีจริงๆ เว้นไว้แต่วมุติติสุข เพราะมันไม่มีทุกข์เจือปนในนั้น แล้วมันเกิดขึ้นได้โดยหันเราถึงใช้ชีวิตของเราให้มีคุณค่าไง ถ้ามีคุณค่าเราก็ปฏิบัติตามความจริงของเรา ความจริงของเราคืนคืน

เรื่องเอาอาใจใส่ใจมาอาจารย์ทุกข์ แต่เราเข้าใจโดยใจเป็นอาการของใจ เข้าใจอาการของใจคือเปลือกของใจ คือเงาของใจ คือเครื่องคอมพิวเตอร์กับเจ้าของคอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์มันทำงานใช่ไหม มันทำงานมากเครื่องมันก็ร้อนเพราะมันรู้นอกนำก็เหมือนกันเขวอลงามขึ้นมามันก็ร้อนหมดเลือดขึ้นสูบฉีดเต็มที่เลยเวลาเราโกรธขึ้นมา เวลาเราหลงขึ้นมา นคอมพิวเตอร์ทำงาน แต่ใจนะ ใจถึงสุดแล้วมันต้องทิ้งเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วย นะ แล้วต้องมาทำลาย

สรรพสิ่งต่างๆ เวลาเราปล่อยวางเข้ามามันจะปล่อยวางเข้ามาตามความเป็นจริง เป็นจริขึ้นมาปล่อยวาง ปล่อยวาง มีผู้รู้ตลอดเลย ถึงสุดท้ายแล้วต้องทำลายผู้รู้ ทำลายตัวเจ้าของคอมพิวเตอร์ทั้งหมดเลย มันถึงจะเป็นความสะอาดบริสุทธิ์ ตามทอีงค์สมเด็จพรเตรู้ราสรู้เพปรัะนอพรรหลังอันนี้ทำตัวใจจนถึงที่สุดทิ้งสิ่งต่างๆ ขท้ามแล้วต้องมาทิ้งผู้รู้ด้วย แต่ก่อนจะทิ้งผู้รู้นมันต้องเริ่มค้นคว้าเข้ามาก่อน จะทิ้งมันต้องมีเหตุมีผลเหตุปผลละขอจะต้องทิ้งปทิ้งมันเป็นอันว่ามีแต่ถ้าไม่ทิ้งเป็นอันว่ายึดแล้วกลับเป็นอันว่ามีแต่ความทุกข์ มีแต่ความเสียหาย ยิ่งยึดขนาดไหนยิ่งไม่มีความเป็นแต่ละทิ้งลยออกไปมันมีลันโลกกับธรรมมันสวนกระแสกันมจริง

โลกนี้คือกร้าเราขแนสาวดนั้นคือสมบัติของเรา แต่ในสภาวธรรม เราสละขนาดไหน แต่สละแล้วมี สิ่งที่สละนะ เพราะมันสละความยึดมั่นถือมั่นอไปสมบัติมันก็เป็นสมบัติอยู่อย่างนั้นน่ะ ร่างกายก็เหมือนกัน ถ้าเราทิ้งร่างกายแล้ว ร่างกายก็คือเรา เพราะมันอยู่กับเรา จิตใจกับร่างกายนี้มันต้องทำงาน มันเป็นเครื่องอยู่อาศัย มันทำงานกันไปโดยตามธรรมชาติของมัน มันทิ้งกิเลสต่างหาก ทิ้งความเห็นผิด ทิ้งความยึดมั่นถือมั่นของใจ ทิ้งสิ่งนั้นออกไป แต่มันจะทิ้งมันต้องมีปัญญา

©2012 www.sa-ngob.com

ก่อนที่มีปัญญา นเป็นทางอันเอกทางที่จะก้าวออกไปจากโลกทางอยู่ที่นี่ ทางเกิดขึ้นมาจากหัวใจของเรา หัวใจของเราสร้างมรรคขึ้นมา มรรคของโลกนี้เป็นโลกียมรรค สิ่งที่เป็นโลกียมรรค แม้แต่ประกอบสัมมาทำการเลี้ยงชีพชอบ สิ่งต่างๆ นี้เป็นความชอบ ชอบตามโลกเขามันก็ต้องอาศัยความคิดเหมือนกัน ผู้ที่บริหารงานต้องใช้ปัญญาเหมือนกัน แต่ปัญญาเป็นปัญญาโลกียะ เป็นปัญญาทางโลก สิ่งที่เป็นปัญญาทางโลกแล้วก็คิดว่าสิ่งนั้นจะเป็นธรรม ถ้าสิ่งนั้นจะเป็นธรรม

สิ่งนั้นจะไม่เป็นธรรมเลย สิ่งนั้นเป็นเรื่องการกวนใจต่างหาก แต่มันจะมีเป็นประโยชน์ขึ้นมาเพียงแต่สิ่งนั้นถ้ามศรัทธาขึ้นมา มันต้องเริ่มต้นจากสิ่งที่มีอยู่ไง สิ่งที่มีอยู่คือหัวใจ แต่หัวใจมันถูกสิ่งต่างๆ ครอบงำ ธรรมชาติมักจะว่าตกปรมไตหัมวเองังนคอนำาจของ. นไม่ต้องมีใครเป็นพยานต่อถันเลย มปัจจัตตังรู้จำเพาะตน แต่ปัจจัตตังในทางลบ ปัจจัตตังในทางที่ว่ามันเป็นความทุกข์ ปัจจัตตังในความที่ว่ามันพยายามออให้เราเป็นขี้ข้าของมัน ขี้ข้านะ เป็นขี้ข้านะของกิเลส กิเลสขับไสแล้วเวียนตายเวียนเกิดตามอำของกิเลส จ

กิเลสนี้ขับไสอยู่บนหัวใจของสัตว์โลก แล้วหัวใจก็อยู่ หัวใจนี้เป็นพลังงาน พลังงานออกมาคขึ้ปัอะ่ำกความคิดเวลาเราไม่คิดมันอยู่ที่ไหน ความคิดเราไม่คิดมันก็ไม่มีเวลาเราคิดขึ้นมาความคิดมันก็จรมา มันก็มีแล้ว นมีันคมันเอิดดับ เกิดดับรอยู่ในหัวใจเราไม่ใช่ใจ

ใจนี้เป็นพลังงานเฉยๆ แต่ไอ้ความคิดนี้มันเแปลี่ธ์นก็มีอย่างหยาบอย่างกลางอย่างละเอียด เป็นชั้นๆ เข้าไทปัอะพนุตปฏิาผูติถึขงาว่าสิ่งนี้เสิ่งทมีนห้มศาเป็นสิ่งที่ลึกลับมาก

พุศทนี้เป็นศาสตร์ที่ว่าเหนาศีต่างๆ ศ์ทั้งหมพุศทรสันน์คว้าลงของคนเป็นอาจารย์สอนโรงเรียนต้องมีกระดานดำ เขียนหนังสือเพื่อสั่งสอนลูกศิษย์ นี้ก็เหมือนกัน เราเขียนลงบนหัวใจศอึงกพเษุราทาใธนศาใสนนห้วฟุจทใอศาสนำเจรขาอเพขุเ้ทาทใศจาตสานม์ มันผลงานของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นจะสิ่งนี้อกมทน้อไกไปสิ่งนี้ได้ จะต้องเป็นโลกุตตธรรม สิ่งที่เป็นโลกุตตรธรรม

©2012 www.sa-ngob.com

ความเชื่อในศรัทธาก่อนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อในตำราศาสนา ไม่ให้เชื่อแม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดนะ ไม่ให้เชื่อแม้แต่ครูบาอาจารย์สอน ไม่ให้เชื่อต่างๆ เวลาประพฤติปฏิบัติธรรมนไม่ให้เชื่ออย่างนี้ แต่ศรัทธาที่เรามาเวียนเทียนกัน เรามาประพฤติปฏิบัติกันนเรามีความเชื่อก่อนคว ออย่างนี้คือศรัทธา

ศรัทธานี้เป็นสมบัติของปุถุชนนี้เป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุด ถ้าไม่มีศรัถ้าไม่มีความเชื่อ เราจะไม่มาประพฤติปฏิบัตินี้เลย นี้เป็นศรัทธาเริ่มต้น แต่สิ่งนี้มันก็ที่ว่าเป็นโลกียะๆ เป็ขอนงเรื่ การเกิดดับ ศรัทธามากก็อยากจะประพฤติปฏิบัติ ประพฤติปฏิบัติแล้วไม่สมความปรารถนาก็เบื่อหน่ายไม่อยากไป แต่เราก็ต้องพยายาม ต้องฝืนความรู้สึกของเรา. ฝ.ืฝนื นเอวอพ้กยมงายามตัวเองให้เข้ายมนาหปารกะรพะฤดตพิ ุนปฏิธิ ปหัสเตนิขโีของเรา ในนี้จบในร่างกายนี้ในหัวใจนี้ ผู้นั้นจะสิ้นออกไปจากทุกข์

แล้วทุกคนมีอยู่ ทุกคนมีหัวใจอยู่ หัวใจนี้เป็นภาชนะที่ใส่ธรรมธรรมงขคอ์งสมเดสัมมาเปิดเผยมาในขององค์พระสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน แล้วองค์สมเดสัมมาก็ศาสนาว่ามาการพุเทธอันนั้นจะเำปิดเผยมาในรหินยังธรที่เราศึกษากันนี้เราศึกษาปริยัติธรรม แล้วเราก็คาด เราก็หมาย เราก็จินตเราก็ตีความกันไม่ออก เราจะตีความขนว่าเราประะแม้แต่ไฟไหม้ฟางปฏิบนิดหน่อยแล้วพ่อท่านปรนิ"เรขได้ขั้นนี้ขั้นเราได้ขั้นนี้" นมีั่นตีความไป

องค์พระสมบเอตรรมเปิดเผยที่ใจ จะต้องเปิดเผยที่ใจ จะรู้ขึ้นมาจากธเจ้าใจ ใจดวงนั้นพลิกกิเลสออกจากใจ แล้วใจจะพ้นออกไปจากไปกิเลส จะมีความสุขขึ้นมาเป็นชั้นเป็ขึ้นมาขอ่ความสุขมหาศาล

ความสุราติดกัน เราต้องกโรปรารถนาความสุขทางโลก นั้นเป็นเหยื่อ เหยื่อเพราะว่า สุขขนาดไหน เราต้องการเราปรารถนาสิ่งใดแ ลจะไม่มีความสุขล้วนๆ หรอก สิ่งซึ่งพ้นออกไปจากคภาวทมุ เมจะเป็นความกิงวล แ ลพ้ วไจรกรรโลกปีทพนั นนตลอดมันจะไม่มีความสุขจริงหรอก

เว้นไว้แต่เราปล่อยวางกิเลสมาเป็นชั้นเป็นตอน จะเป็นความสุขจริงโดยการประพฤติปฏินธรรมั่เปิดผยิแล้วมีความสุขด้วย สว่างกระจ่างแจ้งขึ้นมาจากหัวใจ หัวใจไม่มืดบอดไปด้อวิยชชา

©2012 www.sa-ngob.com

อวิชชานอวพินทีชัดชังางงเหมือนกับพลังงานขอเสิ้ลอร
ต่างๆ เข้าไปในเครื่องยนต์กลไกลต่างๆ เครื่องยนต์กลไกจะมีอำนาจมากเลย มีอำนาจคือว่ามันมี
กำลังของมัน มันจะทำอะไรของมันก็ได้ในพลังงานหรือเครื่องยนต์ใหญ่ ถ้าเครื
เครื่องยนต์ใหญ่อย่างเครื่องบิน บินขนมนุษย์เป็นร้อยๆ คนหลายๆ ก็ขนได้ นั่นน่ะ
พลังงองยนต์มันมีพลังงานขนาดนั้นเกิดขึ้นมาจากพลังงาน แล้วพลังงานก็คือตัว
ใตัวใจนี้เป็นตัวพลังงานก่อนแล้วออกมา ออกมาในความคิด

ความคิดนี้ไม่ใช่เรา ความคิดนี้เกิดดับ ถ้าเราใช้ความคิดนี้ว่าเปิดเราคิดของเราขึ้นไป
มีขบุตเตะงลคาอดบุเตงะาคไปแตลาี้มวคมวานมาธรรมไม่เปิดเผยที่ใจรผิลงไ
เปิดเผยที่อาการของใจ อาการของใจรู้ว่าสิ่งนี้เป็นความคิด สิ่งนี้เป็นความคิด แล้วมันให้ผ
ความทุกข์ขึ้นมา เราพยายามจะดับมัน จะดับมันก็ต้องใช้ความคิด สิ่งที่คิดนี้เป็นปัญญาความ
อบรมสมปรานี"พุตรศาิ"ทธตุ้จรทนี้เป็นตัวที่ว่าอยากจะค้นคว้า อยากต้องศึกษาเล่า
เรกียรนคาร้พิสูจน์จะไม่เชื่อสิ่งใดง่ายๆ

เรามีศรัทธาในเรื่องของศาสนา เราเชื่อมาเพราะว่าเราเป็นคนตาบอด เราต้องเช
เชอื่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เปิดตาขึ้นมาก่อน อันนี้เป็นศรัทธาความเชื่อ แต่ในการ
พิสในการเปิดเผย์ของธรรมนี้ต้องเป็นปัญญาเราเปิดถ้าปัญญาญาณของ
ค้นคว้าใช้ขปัำญญาใคร่ครวพิจารณาสามารถคิเีนทตีงเยอตบ้งเวทิ
ว่าสิ่งนี้ ความคิดนี้มันคิดออกไปขนาดไหน เราไล่ต้อนความคิดได้ไหม
ความหยุดมันวะ

หรือถ้าไม่ไล่ต้อนความคิดของนี้ก็เป็นสิ่งที่เกิดดับ มันเป็นอนัตตา
มีสิ่งที่ในตัวมันเองเป็นนั้งหมดแล้วสภาวธรรมเป็นอย่างนั้นจริงๆ สรรพสิ่งนี้เป็น
อย่างนั้นจริงๆ แต่เราไม่รู้จริง เรารู้จำ พอเรารู้จำขึ้นมามันถึงชำระกิเลสของเราไม่ได้ มันเพียงแต่
เอามาคิเหตุเราเข้าใจแล้วก็มีความสุขยบเ

สคือข่าพระพุทธเจ้ามสอนมาตรคิ นวงะเวาลาตัวจริงๆ นคงพ่ตู่ พิ ดๆ
อาการขกันตงาใมจคปว่ามเดินตามมันเป็นอบนรู้เตั้ตาเสตเราตั้งขึ้นมาภาวะ
แล้วตามความมีมนคจิะดหไยปุมดันจะหยุด

©2012 www.sa-ngob.com

สิ่งที่หยุดความคิด นเี ง่าเริ่มหดสั้นเข้ามา หดสั้นเข้ามา จิตนี้จะเป็นสมาธิ จิตนี้จะปล่อย วางสิ่งนั้นเขามา ถ ปล่อยวางสิ่งนั้นเข้ามา มันจะเริ่มเป็นมหัศจรรย์ของเราเอง นเี ร่ า เ ห็ น จ ริ ง ๆ เ ห็ น ค ว า น ะ ค ิ ค ว ม ี า ร่ ม น ค ห ิ ย ด ุ อ ด อ ไ ก ล ไ ป ร ิ ง

แต่ก่อนนี้ความคิดเป็นเรา เ ร า ไป เราก็เชื่อตนน่าขนะ มันทำไมคิดอย่างนี้ ท ำสิ่งไ ม ค ิ ที่ไม่ควรคิดมันก็คิด ไม่ควรที่จะ ค ิ คิดไป ไม่มภี ย อับยั้งได้ แต่พอปรยพฤติปฏิบัติ นปี ฏ่ิ บ ั ต ธรรม ปฏิบัติธรรมคือให้เห็นตามความเป็นจริง เห็นความเกิดขึ้นของผ ู ้นั้นคของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นท ุ ใจดวงนั้นมีกิเลส ใจดวงนั้นมีอำนาจที่มันจะพย อศ อ ก ข น า ด ไ ห น เ ดวงนั้น สิ่งนี้จะปล่อย จะสงบเข้ามา ส ง บ เ ข ้ า ม า

ปัญญาอบรมสมาธินี้เป็นสิ่งที่ว่าผู้ที่มีปัญญาต้องใช้อย่างนี้ใคร่ครวมาญนี้เป็นสุขว ิ ป ั ส ส สิ่งเป็นสุกขวิปัสสโกนี้มันจะไม่ใช่มีฤทธิ์มีเดชนะ มีฤทธิ์มีเดชหมายถึงว่าเวลาปฏิบัติเข้าไปจะเห็น สิ่งต่างๆ การเห็นสิ่งต่างๆ นี้มันเกิดจากส ั ท ธ ส้า ั จ ท ม่ีธิความเชื่อแล้วก็หนดพ ุ ๆพ ุ โ ธท โ นี้เหมือนกำปั่นทุบดิน เพราะพุทโธๆ ม ไม่ต้องใช้ปัญญา ใช้แต่ความศรัทธาค ว า ส ั เ ท ช ธ ิ ่ จ ร ิ ต เ อ ห น ้ ณ ว่าม้ ตัว้น อช งี เ่ แต่ว่ก็อหนดไปด้วยสติสัมปชัญญะ ๆพ ุ ท โ ธ พ ุ ท โ ธ พ ุ ท โ ธ

พ ุ ธนี้เป็นพุทธา น ุ ห ส ต ิ อ อ ค า ื น อา ลป ม า ณ น อ ส ต่อ่ึงร่างกายของเ ร า เ ร ื่ อ ง ข ของความรู้สึก มันเป็นสิ่งที่ว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายเราตล่อดเลย เป็นสิ่งที่ควร ศ ึ พ ุ ย ท ธ พ ุ า ท ศึกษาในตัวของเรา ศึกษาในร่างก า ย ข อ ง เ ร า ศ ึ ก จ บ บวยการแล้ว สิ้น ส ุ ด ยเลยการเกิดการตายและการเกิดนี้เ ป็ น ท น ว อ า ม ท ุ ก จริงๆ นี้เป็นเรื่องของความทุกข์ เราก็รู้กันอยู่ แต่มันเหมือนภ า ว ะ จ ำ ถื้องสิ่งอี้ไม่ได้ เ ร า

แต่ในการเริ่มต้นป ร ะปฏิบัติให้มันสงบเข้ามา มันจะเห็นสิ่งที่ว่าใจนี้มันโดนสิ่งนี้ ปกปิดอยู่ มันก็ล้มลุกคลุกคลานไปกับสิ่งที่มีอำนาจเหนือเขา แต่ข ณที่มันหยุดยั้งขึ้นมาน ใจเริ่ม หยุดยั้งขึ้นมา เริ่มมีอำนาจฝืนกับสิ่งที่ว่ามันขับไสให้ใจดวงนั้นต้องล้มลุกคลุกคลานไปได้แล้ว ใจ ของเรามันจะเห็น เห็นสภาวะของมันขึ้นมาเอง ด้วยความสงบของใจ ด้วยปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ ด ้ ทวิธก็ได้ ทล้วแต่จ นิสัยของแต่ละบ ุ ค ค ล

บคุ คราเกิดมาแต่ละคนนี้ จ นิสัยความชอบไม่เหมือนกัน ความชอบไม่เหมือ น ถ ึ ง เ เป็นสิ่งที่ว่า เป็นสูต สำเร็จ เป็นสิ่งที่ว่าลงตัวไม่ได้ แม้แต่เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ บางคราวเราก็

©2012 www.sa-ngob.com

ใช้ไม่ได้เหมือนกัน มันต้องใช้พุทโธ เพราะพุทโธเป็นธรรมที่พ้นจากโลกธรรม ง พ
ก่อน ระลึกถึงนิ ป์ น ธ ร ร ม นปี เร่ ป์ พ ุ ต ริเต่เป็นธรรมที่ถูกขั้ อ ง ิน ศธ์ ร ร
ส ม เ ด็ จ พ ร มะ ขึ้นมาก่อน จนกว่ากำหนัดพมุ พทุ โ ทธ ธ ใจมันก็ห้นดพทุธโท ธ
ไม่ได้ ม ปล่อยพุทโธอ อ ก ม า ง จพปุ ์ตทันโ วธรรม ั นนแ แ ปอ็ ง น ค ว า ม ส ง

สิ่งที่เป็นความสงบเฉยๆ นรู้อยู่น่ะ รู้อยู่ซึ้งๆ ห นรู้ว่าสิ่งนี้มีอยู่ สงบนิ่งเลยนะ นั่นน่ะ จ น
ใจนั้นเป็นพ ุ พ ุโะ ธ ู ธ ้ ร ู ้ ผ ู พ้ ุ ต ที่ ห็ ธนนผ หู นั้ เ วล่ ใบ จิร ทพ อบ ง ง
ส ม เ ด็ จ พ ร ‘ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตั ถ ม า จ ะ ุ ต เท ห ็ เ ห ต้ า ม ค ว า ม
อย่างนี้ห นเห็นที่ว่าเห็นร่างกาย เห็น รู้จัก รู้จักจิตของเรา จิตเป็นอย่างนี้หนอ อยู่ในร่างกายนี้หน อ
นกีระด่านดำ สิ่งที่กระดานดำ เราจะศึกษาเล่าเรียนกับสิ่งนี้ สิ่งนี้เป็นเครื่องพิสูจน์กันว่า เ ร า จ ะ พ า
ของเรานี้ให้พ้นออกไปจากกิเลสได้ไหม ถ้าเราพาใจของเราพ้นออกไปจากกิเลสไม่ได้ เราทำถึงจุด
นี้ เรารักษาสิ่งนี้ไว้

สรรพสิ่ง ส พ . เ พ สภาวธรรมนี้ก็เป็นอ นอั สภาวธรรมที่เหมือนกับญาณ
เหมือนกับเครื่องดำเนินพาใจดวงนี้ให้ถึงเป้าหมาย ส ภ า ว ธ ร ร ม เ ขึ้นมาถ พ ื้ อ อ
จ ะ ใ ภหา้ ว เ นปา็ สิ่งที่เป็นปกาวนาญยปัญญานี้เป็นสภาวธรรมทั้งหมด เ พ ร ก า ุ ะ ป ป็
ธ ร สิ่งที่เป็นก ุ ป คือเราสร้างสมขึ้นมาแล้วเจริญรุ่ง องขึ้นมาใ น ห ั ว ใ จ ข อ ง เ
เจริญงอกงามขึ้นมาขนาดไหนมันก็เป็นความสุขของเรา แล้วสิ่งนี้ถาเ้ราไม่พาสิ่งนี้เข้าไปเ พะ ื พ่ า อ จ
เ ข ห้ ถ าคึ ว าไม่เป็นเผยของธรรมนั้น มันจะเจริญขึ้นมาแล้วม ก็จะเสื่อมไป สิ่งนี้เสื่อมไป

สมาธินี้น้ำเต็มแก้ว สมาธินี้ไม่สามารถชำระกิเลสได้. ถูกต้อง แต่สมาธินี้มีความจำเป็น
อย่างมหาศาลเลยท ี่ จ ะ ท นโ าล ใกธรรม้ ต ใต้าไม่มีสมอธิมงกดมาเรยกยะไว้ก่อน็
ม จะเป็นโลกียะ คือเ ร า ใ ช ้ ป ั ญ ญ า ท าของเราเ เราก็โดนกิเลสหลอกญ ญ า ข
ม ชั้นห น ึ่ กิเลสมันหลอกม้านวี เ่ ป้ า ห พ ม ย าชำระกิเลสม ในเมื่อเราโดนหลอก
มาแล้ว เราจะเอาสิ่งที่ว่าไม่เป็นความจ ร ิ ง ระกิเลส ม้นยิ่งเลอะเ ปทขัดยิ่งไปเรื่อยเฉอื เย่ ล ย
ออกไปนอกรู้นอกทางไปไหนก็ไม่รู้ แล้วก็เข้าใจว่าเราปฏิบัติธรรม เข้าใจว่าปฏิบัติธรรม แล้ว
ปฏิบัติธรรม ทำไมไม่สมควรแก่ธรรม ทำไมไม่สามารถพาหัวใจนี้เข้าไปรู้สภาวธรรมตามความ
เ ป็ น จ ร ิ ง

©2012 www.sa-ngob.com

เพราะปฏิบัติกิเลสส่งออกเกิดจากผู้ที่กำหนดหมายจนเจอสิ่งนี้มาก เจอสิ่งนี้เพราะกำหนดเข้าไปแล้วจะเจอนิมิต สิ่งที่มีนิมิต สิ่งที่เป็นภาพขึ้นมาพระเหตุนอกทางเพราะเหตุนี้ได้ ไม่ปฏิเสธ เพราะสิ่งนี้องค์พระสมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าก็บอกอยู่ในพระไตรปิฎกวิวรรค์มีจริง นิพพานมีจริง สรรพสิ่งนี้มีจริง มันจริงโดยธรรมชาติของเรา แต่เราพึ่งมาเห็นเราก็ตื่น พอเรามาเห็นในสภาวะนี้เราก็ตื่น เห็นชั่วครั้งชั่วคราว เราอย่างนั้นแน่ะ สภาวะแบบนี้ทำให้ใจเราส่งออก สิ่งที่ส่งออกมันไปใหญ่เลย เพียงแต่ว่าเราจะมีสติไหม

มีสติปัญญารู้ตัวรู้ตัวรู้ตัวร

เริ่มต้น บ อที่ว่า ถ้าใจเราไม่บริสุทธิ์ใจเรามันมีกิเลสอยู่น มี ่ ล นั ผก ไ สงขใ อหง้ โอ ลอ กา ทั้งห ม ด ถ ้ เา เ ่ ่าขึ้นมา เขาต่าตัดขึ้นมาเขาต้องตั้งสติ ก ข า ต ้ อ ง พ ย า ย ให้เรียบร้อยขึ้นมา เขาไม่มีเวลาจะมาคิดเปรียบเทียบหรอก เขาจะคิดว่างานของเขาเสร็จขนาดไหน นั้นเขาถึงไม่เห็นสภาวะกายตามความเป็นจริง

คำว่า "เ ห ็ ๆ" เราก็ว่าเห็นย กๆ แต่ยรูบาอาจารย์บางองค์ก็บอกอยู่ เ ห ็ ภายนอกก็ า ก ได้ แต่เห็นจากภ า ยต น้ ออพาง มจี า สร ตณิ า สเ ลขด้ เสาขไ้งปาเ ส มลพ ขึด ่ สถัอ้ งในาเห ม้ว ปล่อยเข้ามานะ เราเห็นคนเจ็บคนไข้ เราเห็นแล้วเราก็ส ล ด สทำไมมันเป็นทุกข์ยากขนาดนั้น เห็นแล้วมันก็ทำให้เรา..บ. า เ ง หท็ ที น ำ เกกับตัวเ้ตน ว้ต ถ พึนตั้งใ ต ว ก็คิดน เรา ำ จ ้ า เ ร า เ อย่างนั้นล่ะ เราเป็นอย่างนั้น นี้เราไม่เป็นเรามีโอกาสแล้ว ถ้ามีโอกาส ต้องสร้าง สร้างให้ใจเข้ามา อ ยใ ปหกั ะ พ ฤ ต ิ ป ฏ ิ บ ชัแ ตสิ ั ว เ ง รใ าห ม้ ี ไ โด อ้ กป าร ละ โ เย ก็ปล่อยไป น ึ ก อยู่ชั่วครั้งชั่วครวาวแล้วก็ปล่อยไป แล้วก็หมุนออกไปตามกระแสโลกเขาอีก นไม่พ่าใจเข้าหาธรรม

ถ้าพาใจเข้าหาธรรม มันต้องเริ่มเห็นกายจากความเป็นจริง ถ้าไม่เห็นกายเราก็ต้องว่า วิปัสสนาจะทำอย่างไร วิปัสสนาเป็นการชำระกิเลส สิ่งที่ชำระกิเลสต้องใช้ปัญญา ภาวนามย ป ั ญ ญ ญาา ์ อ พ ร ะ ส ม ธเจ้าตั้นเ์ ป็ ส นั อธมงรมครา์ มสสับ มอมเงพดุ ์ ทจ พ ร ะ ท ำ า ใ ห ้ ธ อ ร ม ภา เ ป็ ิ ม ด เด ผ ยขทอ ีรรม ่ะพ ใส รั๑ ขุ ั อ๒ ยะ ตี้ ั ม พ ุ กระจ่างแจ้ง แต่ของเรามันมีความสว่าง เวลาจิตสงบนะ บางทีสว่างไสวไปหมดเลยนะ นตี ิ ่ ทด ุ ไ กด ้ อย่างติดได้ มันจะเวิ้งว้าง ต ิ ติดได้ไหมดเล้ย เพราะคนไม่เคยเห็น

เราเดินจากที่ต่ำขึ้นที่สูง สิ่งที่ขึ้นไปพบประสบแล้วมันจะติดสิ่งนั้น สิ่งนั้นไม่เป็น ไม่ใช่ ความว่างของสภาวธรรม มันเป็นความว่างของใ น ว สง มขเป็นความว่างของใจมันสงบเฉยๆ แต่ถ้าเป็นความว่างของการชำระกิเลสมันจะต้องมีวิปัสสนา สิ่งท ี ่ วนเิ ขป้ ำสะ ไส ปนจถ ขจ ก เห็นสภาวะกิเลสนั้นว่าสิ่งนี้ว่าสิ่งนี้มันเป็นอ น ั ต ต า

สิ่งที่เห็นเ ป็ น นั้ น ขอ ตัก็ไม่ จิตก็ได้ ถ้าเป็นข ั พนิ ธ จ์ านรี ณ่ า จ ิ ต ก า เวทนา จิต ธรรม แต่จับอันเดียวนะ กายก็ได้ จิตก็ได้ เวทนาก็ได้ ธรรมก็ได้ จับสิ่งเดียว จับสิ่ง เ ด ี ย า วิปัสสนาไป ไม่ต้องไปกังวลสิ่งใดๆ ถ้าเราศึกษาป ยตมิ ต้องพิจารณากายก่อนหรือ แล้วต้องไป พิจารณาเวทนาซ้ำหรือ พิจารณาจิตซ้ำหรือ นเี ป่ ็ น ค ว า ม เ ข ้ า ใ จ

©2012 www.sa-ngob.com

แต่ตามความเป็นจริงจับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จับสิ่งสติปัฏฐานสี่ สิ่งนี้ ณ ขณะใจอ
จะเข้าใจทั้งหมด จะหลุดทั้งหมดเลย หลุดออกมา แต่เป็นมรรค ๔ ผล ๔ จะต้องหงายจับถ
หนก็ได้ ถ้าเพื่อความตรัสรู้ขึ้นข้างบนแล้วมันจะมีความลึกลับของมันจะเป็
สิ่งที่ความลึกลับของใจทำให้ใจนี้อยู่ในอำนาจของกิเลส

กิเลสนี้มีอำนาจมาก มีวิชาการมีสิ่งต่างๆ ที่ก่อสร้างเงอลใจวคอยู่อำนาจของมใจ
มันเราลงพิลิตด้วยวิปัสสนาจ ถ้าไม่มีวิปัสสนาจะไม่เข้าใจเรื่องของสิ่งนี้
เรื่องอางมขตอิงดขอวงเใรจาพเุเอตงในร่างกายของสิ่งเรา ใาอบรงศีตกใยจา
เราจะไม่รู้เลย ไม่รู้เอนกึ่งติดไง เพราะมันไม่รู้อวิถึงคืรอบรำ แต่ถ้ามันรู้จริงขึ้นมานมีั่น
จะสว่างเข้ามาอวิจะครอบรำไม่ได้เลย

ว่ากายนี้ไม่ใช่เรา เรานี้ไม่ใช่กาย. กายนี้ไม่ใช่เราจริงๆ มันเกิดอยู่ ถ้ามันเกิดอยู่ ทั้งชีวิตหนึ่ง
แล้วก็ต้องพวลัจดกกันนี้คือปรธรัตมตามเแต่ถ้าสมมุติสัจจะเป็ปเร็าไหม? จริง
เปปืนกันจริงๆ แต่เราต้องปล่อยแล้ว เพราะเราผ่านจากสัมมาสมาธิเข้ามาแล้ว สัมมาสมาธินี้จน
ทสังบเข้ามามันเป็นกัลยาณปถุชุน

กัลยาณปถุชุน คนที่เบาบาง คนที่จะชำระกิเลสได้ นมีั่นจะยอนกลับเ
จะเห็นกาย เห็นจับกายขึ้นมาได้แล้วแยกแยะออก ตั้งไว้ ตั้งสิ่งนี้ ถ้ากำลังพอมันจะร่วงลง มันจะ
สลาดนไปมีมคัวาสิ่งที่เมขรู้อย่างนี้ไคนที่รู้อย่างนี้ได้ ผู้ที่ปรกะพฤติป
เหนสภเาปวิมนั้นนตคานมนั้นจะเป็นผู้ที่ว่าเปนขึ้นมาขนาดนั้นเลยิล่ะยเจ้
เปปล่อยวางกิเล้สได้ตามค่วามเป็นจริง เพราะสิ่งนี้มันเปนการสอนใ

เราพศึทกษาให้ใจมันศึกษา ที่เวลาเราดูอยู่ เวลาพิจารณาวิปัเสนาก็นน
คนวิ? ปัใจใช่ไหมสพธาะใจจศึบปัใสจสสนาอย่างนั้นมแัณเ้วหเ็
สภาวะนั้นแล้สลดวัขึ้นสนลดวดันจะตื่นตันมาตื่นตันจนเขกขลนอางส
พองเกถ้าเขยว่ามันเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปได้อย่างไร ทำไมเราหลงสิ่งนี้ มันเป็นขนาด
นั้น เวลาวิปัสสนาไมันจะเป็นขนาดนั้นเลยว่าเราหลงสิ่งนี้ได้อย่างไร ทำไมเราไม่รู้สิ่งนี้

มันไม่รู้เลยถ้าเราไม่ได้สร้างฐานขึ้นมา สิ่งที่มันรู้อยู่นี้เพราะเราสร้างฐานเราขึ้นมาเราสร้
สัมมาสมาธิขึ้นมาต่างหาก เรามีฐานของสมาธิขึ้นมามันถึงจะเห็นสภาวะอย่างนี้ได้ ถ้าเราไม่มีฐาน
อย่างนี้ขึ้นมา เราเห็นสภาวะอย่างนี้ไม่ได้หรอก

©2012 www.sa-ngob.com

อันนี้เป็นโ ล กธ ุ ร ตร ปัญ ภ นธ ุ ร คือธรรมจะพ้นจากกิเลส ม ั น จ ะ เ ห ็ น ค
ความเป็นจริงอย่างนั้นแล้วเราวิปัสสนาซ้ำบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า เวลามันเห็นตามความเป็นจริง
ม ั สน ลจ ดะ เ ส วัมันจะปล่อยวางเข้ามา ปล่อยวางนะ

เวลาปล่อยวางนี้มันก็เป็นการพิสูจน์กันว่า าถ ว้ ง มขถอะง ส ว ง ขมันอวิ้งจ้า สั ม ม
ขนาดไหน มันจะสว่างขนาดไหน มันก็ยังมีผู้รู้อยู่ แต่เวลามันปล่อยวางวิปัสสนา มันปล่อยวาง ผู้รู้
นี้มันรับรู้ ม ลัะ น อ ี ยละเอียดลึกซึ้งลึกล้ำกว่ากันปความสุขก็ต่างกัน ถ้าวิปัสสนาถึงขนาด
นี้แล้วจะมีความสุขกับใจดวงนั้น ใจดวงนั้นจะมีความสุขเป็นเครื่องดื่มกิน ดื่มกินขึ้นไปว่า
ว ิ ป ั ส ส ต้องซ้ำแล้วซ้ำเล่า จะต้องซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนถึงจุด

ผ ู ้ ทเลิ ้ ่ วปาประสบพบปล่อยวางแล้วมีความส ุ ข าขึ้าใจว่าเป็นผล "เอาล่ะ เ ร า
ทำแค่นี้เราก็พอ ไ ด ้ ผ ล" นั่นอ่ะ ผลอันนั้นเป็นกุปปธ ้ ร ส ร พ ุ เ พ ธธ รม รุ มม า
ทั้งหลาย สภาวธรรมทั้งหลายที่เราสร้างสมขึ้นม นสูงส่งขึ้นมาขนาดนั้นแล้ว ก็ปล่อยให้เจือจาง
ปล่อยให้ขาดไป ปล่อยให้เจือจางไป แต่ถ้าจะเป็นก็จะเป็นจ นิ ตใจดวงนี้ประพฤ ต ิ ป ฏ ิ
ขนาดนี้ มันจะเป็นจ นิสัยข้างหน้าต่อไปว่าจะประพฤติปฏิบัติ ข้างหน้าต่อไปจะง่ายขึ้นๆ จ ะ ต ้ อ ง
ท ำ าถ จุดนี้ง ้ เ ข ้ า

แต่ข ณ ปัจจุบันนี้ พ่อซ้ำเข้าไป พอวิปัสสนาซ้ำแล้ว เราต้องซ้ำเข้าไปบ่อย จากนั้นน่ะ
เริ่มต้นใหม่ เวลาจะจิตสงบขึ้นมาก็เริ่มยกขึ้นกายขึ้นใหม่ แล้ววิปัสสนาขึ้นใหม่ใ ห ้ ม ั น แ ป
ให้เราเห็นใหม่ เห็นใหม่จิตก็ส ล ด ใหม่ มงั เ นวจชะ ล ึ ก ไ ป ณ ึ ร ขึ้ ท่ ึนอ่ จยสาๆ
ปล่อยวางสิ่งนั้นขาดออกไปเลย ถ้าจบสิ้นของการประพฤติปฏิบัติเ ปก็ ุ ธนปรอปร มือว่าข ขั า นดธ ์
กายกับจิตนี้จะแยกออกจากกัน ส ั กฏฐกิเ ขขอ สอก ิ ก ไ ป อนกัน กเยกออกขดโห ดม ยื
ธ ร ร ม ช า อต กิ ธุ ข รป อ รป ไม่ไม่เสื่อมสลายสภาวะแบบนี้ น

ใจแบบนี้ เรียนพ ุ ท เข้ามา ทาใจเข้าหาธรรม พอใจมันสว่างขึ้นมา นธรรม่เกิดขึ้น
เปิดเผยลงจากใจดวงนั้น ใจดวงนั้นเปิดเผยขึ้นมามันก็เข้าใจ เข้าใจ เห ็ น ส ภ า พ ต า ม ค ว
จ ร ณิ ขั้น แต้วปล่อยความจริงขณ ขั้น นคีวามสุขเกิดขึ้นอย่างม ห า ศ คา วลา เ มล สยุ ข ท
เทียบกับสิ่งนี้ไม่ได้ ผู้ทปี ร ่ ะ ฏิบัติถึงมีกำลังใจ กำลังใจก็คือว่าชีวิตนี้ก็แลกได้

ทำงานของเรา เราทำงานของเรา เราทำงานอะไรก็แล้วแต่ ชีวิตแลกน่ะ ม ี ไ ว้แต่งมน เ ว ้
เ ส ี ช่ ี ขั้นตสยี ง่ต เ ไ สป ี ป่ ร ยะยะสไปตาย่ก็ตายปล่ก ตเ า ข ย า เ พ ร า แต่ของ น ้ า

©2012 www.sa-ngob.com

เราเวลาตายขึ้นไป เราเป็นคนคิดว่าตาย เราสละตายของเราเอง สละตายขึ้นมาเพื่อจะไม่ให้กิเลสมันหลอก ถ้าไม่อย่างนั้นกิเลสมันจะหลอกเรานะ

ถ้าเราห่วงอยู่ เรามีความกังวลอยู่ กิเลสมันจะบอกว่า ถ้าทำไปสิ่งนี้มันจะตาย สิ่งนี้จะทำให้เราไปพบกับความทุกข์ ใจนี้ไม่ยอมใจนี้อ่อนด้อยเสียแล้วจะถอยออกมา จะไม่สามารถเดินเข้าไปถึงจุดนี้ได้ แต่ถ้าเรามีปัญญาของเราขึ้นมา เราจะเอาชีวิตเข้าแลกกันตามันมันตายก็ต้องมีปัญญาของเราขึ้นมา ถ้าเรามีความชุ่มชื่นใจขึ้นมา มันไม่ตายหรอก มันการหลอกของกิเลส เวลากิเลสหลอกนมืนหล่อกขนาดนั้น หลอกทุกๆ อย่าง หลอกให้เราเกิดเราตายมา พบกับชีวิตนี้ แสนทุกข์ แสนยาก มันก็หลอกมา นมืนหล่อกมา ทั้งๆ ที่มันเป็นเรานะ สิ่งนี้เป็นเรา

ถึงบอกว่าสิ่งที่เป็นเรา ถ้าเป็นฝ่ายดี เป็นกุศล กุศลก็ได้ อกุศลก็ได้ เกิดดับๆ นี้อยู่ในโลกนี้ มันก็เวียนไปกระแสโลกนี้ แต่ในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนถึงที่สุดแล้วมันแยกออกไปนี้ มันไม่ใช่เรื่องโลกแล้ว มันเป็นเรื่องพิจารณาจิตจนรู้ขึ้นมาดีนั้นน่ะมีความสุข มีความสุขแล้วก้าวเดินต่อไป พิจารณาจิตก็เหมือนกัน พิจารณาจิตนี้ก็พิจารณาขันธ์นี้พิจารณาจิตคือความคิด เพราะจิตนี้เป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรมเราจับต้องไม่ได้ จับต้องไม่ได้เพราะเป็นนามธรรม แต่วิปัสสนาไป จนเกิดสัมมาสมาธิจับต้องความคิดได้ ความคิดนี้เกิดขึ้นมาได้ แล้วอย่างไร นวิปัสสนาให้ความคิดกับจิตแยกออกจากกัน มันจะออกจากกันออกไปโดยอาเหตุจริง

ความเจริญนมันมีคนที่จะอัสสาทะ ถ้าเขอชอบไคนดีธิ์ปจจับอารมณ์ สิ่งที่เป็นอารมณ์นมีนครบมันสมบูรณ์สมบูรณ์ขึ้นยรูไปถึงมหมุนอกไปนสิ่งที่เป็นอารมณ์หมุนออกไป หมุนพอาะอำนกจข้องกิเลสกิเลสมันผูกมัดสิ่งนี้อยู่ มันไม่เข้าใจสภาวะสิ่งนี้ มันก็หมุนวางออกไป เรามีสติสัมปชัญญะเราสร้างสัมมาสมาธิขึ้นมาจนมันพอตัวอาจจับขึ้งใจขึ้นธ์กได้ แยกถ้อกำลังพอจะแยกได้ แยกออกมาก็ปล่อยวาง

เหมือนกัน พิจารณากับพิจารณาจิตนี้เหมือนกันในการปล่อยวาง แต่ต่างกันโดยการโดยธรรม เพราะว่าคำว่าจิตกับกาย มันต่างกันโดยธรรมชาติ แต่ ๒ เป้าหมายนี้เป็นเป้าหมายใหญ่

©2012 www.sa-ngob.com

ข อ ง ร ป ฏิบัติ ะแล้วส่ว นใหญ่ครูบ าอาจารย์จ ะ ส อ น เ ร ื่ ะวอิ งปวั ิ สปสั นส
นี้มันจะทำให้หลงยาก เพราะสิ่งนี้มันเหมือนกับกำปั้นทุบดิน มันต้องเจออยู่แล้ว

เหมือนกับเวทนา เวลาเราวิปัสสนา เรานั่ง เราอยากวิปัสสนา เราไม่มีงานทำ นั่งไป ๔-๕ ชั่วโมง เวทนามันต้องเกิดอยู่แล้ว ถ้าเวทนาเกิดอยู่แล้ว เราวิปัสสนาได้แ ลเ้ ร วา จ ั บ เ ว ท ท
ถ้าเราจับ แต่นเี ร่ า เราจับไม่ป่ไหวน่ะสิ ี่เ ว ล ามันเกิด วเพราะเราจับเวทนา เวทนาจะเพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่า ๓ เท่า ๔ เท่า เพราะเราจับเวทนา กำลังเราไม่พอ เพราะเราไม่เคยฝึก แต่ถ้าเราเคยฝึกขึ้น ม า เ ร า จ สักแข่ว่าเ ว ท น า ถเ้วรทานเาคทลปี่ำ่นอปน์ ไ
ต้องอยู่กับเราต ล อ. ที่ไม่ใช่ ป เวทนานี้เกิดขึ้นมาเราขยับมันก็หายแล้ว ห า ย แ ล ะ ั้ ไ ร พ
เ พ ร า ะ ม ั พ น ไ ไ ด ด้ ้ เ เ ก ด ึ ถึงว่ามั่นจอนไงไม่ใช่หลอกทั้งนั้นเลย แต่มัน ห ล อ ก จ ร ิ ง ต า ม ส ม ม ุ ต ิ

โลกจริงตามสมมุติ สิ่งที่จริงตามสมมุติ พระพุทธเจ้าก็รับรู้จริงตามสมมุติ ไม่ขวางโลก หรอ ก โ ล เ ก ป็ ก็รับรู้ตามความเป็นจริง แต่สมมุติ สมมุติเป็นของชั่วคราว แล้วเราก็เกิดมามีชีวิตนี้ เราก็มีชีวิตนี้ชั่วคราว ชั่วคราวเพราะเราอยู่ในโลก แต่จะเป็นความจริงถ้าจิตนี้พ้นจ ากิเลสแล้วเ ป็ น ไม่ใช่ของหลอกเพราะมันทิ้งออกหมด

อ คพ์ ร ะ พ ส ะ ั ณพ็มุ จ ท สธั เ มจ ้ า เ ป็ น ส ร ร ส ส ห้ ั ม น
ปี ชีวิตนี้ยังใช้เ รขอึงโล่กอยู่สงอ น สั่งสอนโลกใ ห้ โ ส ล ภ ก า เ รื่ อ ช้ ั ร า ต ใ น รื้อ ข น ส
ส ั ข ต น ว ส ั ต ว ์ เ ว ข ล น า อ จิตนี้ก็มีอยู่ ไป ปว แลเลาล้ ป้ พระอินุรุทธะนั่งอยู่ พ า น
ขณะนี้อ ง ค ์ สมมมเ า ด ส์ ั เ จ ป็พ้ พรุ่มะ ณ ส ธั น จ ้ ท า ุ จ ต ิ ุ ย ต ม้ ม อ ณ า น ต
ก า ส า น ย้อนกลับไปกลับไปกลับมา ถึงระหว่างรูปฌานกับอรูปฌาน แล้วสิ้นที่ตรงนั้น สิ้นที่ตรงนั้น คือว่าจิตนั้นออกจากกา ที่ตรงนั้น

นอี คส์ ่ ม พ ร ส ะ ั ม ม า เป็นพระอรหันต์ จิตนี้มีอยู่โดยตั้งเดิม นิพพานถึงมีอยู่ ถ เึ ป็ ว นโ มสภาวะตามความเป็นจริง ถึงไม่เ ป็ ่ ม พ ุ ต ิ แ บ บ โ ล ก เ ร า
โลกเรา เราก็จะเป็นสมมุติอยู่อย่างนี้ เราก็ติดในสมมุติของเรา สภาวธรรม เราจะเอาตามความเป็นจริงอย่างนั้น เราก็ต้องยกขึ้นไปวิปัสสนาให้ได้อย่างนั้น ถ้ายกขึ้นไปวิปัสสนาให้ได้อย่างนั้น ต้อง ท ำ า คข วอ ห้ำเข้าไปข้า ง บ

©2012 www.sa-ngob.com

มรรคสี่ มรรคเริ่มต้นนี้เราวิปัสสนากายจนปล่อยวางกายเป็นขั้นสามนา
เก็ต้องสร้างสัมมาสมาธิ ตะเธอมียเดพมมาธิ ะหมือนกับมสามสา
มหาสติ มหาปัญญา จากสมาธิธรรมดา มันเป็นมหาสมาธิก็ได้ หาสติ
เพราะมันลึกเข้าไป ลึกเข้าไป จิตนี้จะลึกเข้าไป เพราะธรรมคสมเดบจอพกระส
ไว้แล้วกว้างขวางมาก ลึกซึ้งมาก ลึกซึ้งอยู่ในหัวใจของเรา

ในคำโบราณ ใจคนนี้หยั่งไม่ถึง หยั่งยากมาก ทะเลลึกขนาดไหนก็หยั่งได้ แต่น้ำใจคนหยั่งไม่ได้ นี้ก็เหมือนกัน กิเลสมันอยู่ในใจ มันยิ่งกว่าการหยั่งของก ใคร่ครวอย่างนั้น นี้เราจะเข้าไปลึก เรหยั่งเข้าไปด้วยธรรม เราต้องทำสัมมาสมาธิ พยายามทำความสงบของใจ มันจะมีการต่อต้านมีขึ้นมาใหเว้วไปเปรรา ไตข้วอ้งมีปัญญาตลอ

เวลาประพฤติปฏิบัตินี้ กิเลสไม่ใช่สงบตัวลงรอแต่ให้เราเข้าไปชำระหลอก กิเลสนี้จะต่อต้าน จะต่อต้าน จะสร้างสถานการณ์ต่างๆ ขึ้นมาให้เราหลงใหลไปในความคิ ความเห็นของกิเลสนั้นจะสร้างสถานการณ์ขึ้นมา เรสิ่งนั้น ขรากี่จะต้อสะอยู่ที่ตรงนั้น การประพฤติปฏิบัติไม่ก้าวหน้า เราไม่ก้าวหน้า เพราะเราเชื่อเรา เราไม่เชื่อสภาวธรรม

"สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรสิ่งนั้นต้องเปรสภาพไปเป็ธรรมดา"

นี้เป็นเรื่องธรรมดาอยู่แล้ว ถ้าสภาวธรรมเราเกิดขึ้นมาอย่างนี้มันเป็นธรรมดาแต่ทำไมเราไม่มีผล ผลงานของเราขึ้นมาล่ะ ถ้ามันเป็นธรรมดามันหลุดอรับรู้สิ่งนั้นไปเป็รามัน สัมมาสมาธิ จิตนี้รับรู้สิ่งต่างๆ อยู่ สิ่งทให้เกิดขึ้นมา จิตนี้ตามรู้แล้วปล่อยสิ่งใดไปจิตก็รู้ตลอดว่าปล่อยสิ่งนั้นไป ถ้าจิตมันปล่อยสิ่งนั้นไป จิตมันต้องรู้ว่าเราจับต้องสิ่งใดไป แล้วปล่อยสิ่งนั้นไป นั่นน่ะมันถึงจะปล่อยเข้ามาเป็นสัมมาสมาธิ ปล่อยเข้ามาเป็นสัมมาสมาธิ จนอับการขอใจได้อีกชั้นหนึ่งต้องจั่บได้เหมือนกัน

ถ้าไม่จับได้ใหม่ มันเป็นอาการเป็งของใจ นตวัใจมัณจัวิปัถสวิปัสสนากายนี้เริ่มต้นจากสภาวะที่มันแปรสภาพ ในเริ่มต้นของการปล่อยวางเข้าม ชั้นหนึ่ง แต่ในการวิปัสสนาต่อไปมันจะเริ่มเปลี่ยนสภาวะของมันกลายเป็นดิน เป็นน้ำ เป็นลม เป็นไฟ มันจะเริ่มไป

©2012 www.sa-ngob.com

แต่เดิม วิปัสสนานมี ั ่ น ร่วงไปุก ที่ร่วงออกไปร่วงออกไป แ วล พ้ ิ จ ศิดว่ธ ณ า แ ม ั ดแล้วทายนี้ เรื่องของกายสิ้นสุดก บ ะ นข กอ าง รก า ...ไม่ใช่หิรอกปกายมันก็มีสายน า น อกกา อายในกนย ซ้ำละ เ เข้าไป เป็นลึดซึ้งเข้าไป จนเ ดขึ้ ้ หา น ้ จ ไะ ป เ ส้ ้ อ อ ป มันยิ่งละเอียดยิ่งกว่านี้อ ีสิ่งที่เป็นอ ส อุสภุมาในส่วนลึกของ ใ จ

แต่ในเมื่อมันก้าวเดินไปไม่ถึง มันต้องมรรค ๔ ผ ล ขึ้นไป เ ร ผ่านขั้นที่ ๒ ถ้าขั้นที่ ๒ นี้ต้องวิปัสสนาให้กายนี้ สภาวะของกาย ดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ แยกออก ถ้าใจวิปัสสนาอย่างนั้น ใจจะปล่อยวางสิ่งนี้เข้ามา มันจะปล่อยวาง ปล่อยวางซ้ำแล้วซ้ำเล่า ต้องซ้ำแล้วเหมือนกัน ถ้าไม่ซ้ำมันปล่อยแล้ว มันปล่อยในก ุ ธรรม ม มันไม่ปล่อยในอก ุ ป ปา ธ้ รา ร ม ปล่อยในอก ุ ธ ปร ปัน จะมีสิ่งบอก สิ่งนี้บอกหมดว่าใจกับจิตแยกออกจากกัน กามราคะ ปฏ ิะ ฆ อ่อนตัวลง สิ่งที่อ่อนตัวลงพ้นออกไปอีกชั้นส่วนหนึ่ง นธีรรม่เปิดเผยขึ้นมาอีกส่วนหนึ่งใ น ห ั ว ใ ดวงนั้น ใจดวงนั้นจะต้องมีความสุขแล้วจะเพลินอยู่ตรงนี้มาก

สิ่งที่เพลินอยู่ตรงนี้ เพร ะสิ่งนี้มันจะเวิ้งว้าง กายกับจิตแยกออกจากกัน โลกนี้ราบเป็นหน้ากลอง ไม่มีสิ่งใดๆ เ ล ย เ ร า ม อ ง ไ ป ม ใ นอตสูงๆ แต่สิ่งนี้จะไม่มีเลย อ ง โ ล เพราะมันรวมใหญ่ มันถอน ถอนออกไปจากใจ ถอนพิษออกจากใจโดยมหาศาล ใจนี้ห ส ุ ป ด ิ น อ ริภ สอ ทไ ป เ ส ส ธ ขั้นที่ ง ณ อ วิ ปัญญา ไม่ใช่ในอิสรภาพในขั้นของชำระกิเลสทั้งหมด เพราะกิเลสส่วนละ เ มอ ยี ซึ่นซับอยู่ในหัวใจ แล้วมันก็ปล่อยวางอย่างนั้น ผ ู ้ ท ี ่ ป ร ะ พ ฤข้าใจว่าเป็นปถ ฏิที่เป็นหมายรักษาสิ่งนี้ก็มี ประพฤติปฏิบัติตรงนี้ ๔ ป ี ๕ ปก็มี

ห ล ม หลงคือว่าเ ข ว้านี้เป็นเป้าหมายไง ถ้ามันหลงไป มันก็ย ต้องเกิดตายอยู่ สิ่งที่เกิดตาย เกิดตายในโลกนี้ เกิดตายเป็นสภาวะมน ุ ก็ได้มาประพฤติปฏิบัติใหม่ แต่เกิดตายขึ้นมาสภาวะเกิด เกิดในท้องแม่ ต้องไปอยู่ในท้องอีก ๙ เดือน เป็นความทุกข์อย่างยิ่ง ถ้าเราจะไม่เกิดอีก เ ส ย ร า วตสอ้บสิ่งนี้ ครูบาอาจารย์จะชี้นำออกมา ให้ย้อนกลับเ มาให้ได้ว่า สิ่งที่มีอยู่ในห ั มันมีอยู่ไหม ถ้าเราย้อนกลับเข้ามา กระแสย้อนกลับเข้ามา ถ้าใจมันย้อนกลับเข้าไป

สิ่งนี้มีอยู่ มีอยู่เพราะอะไร เพราะมันเป็นอาการของใจ อาการของใจ พอรับจับต้องสิ่งใด แ ล้วมันมีความพอใจกับความไม่พอใจ สิ่งที่เป็นความพอใจมันก็เป็นความสุข สิ่งที่เป็นความไม่พ อ มันก็ขัดข้องใจ มันว่าจะเป็นทุกข์มันก็ทุกข์อันละเอียดอยู่ในหัวใจ จะไม่ทุกขห์ ย าแบบ บๆ ท ี ่ เป็นมาจากดั่งเดิม สิ่งที่มาเป็นมาดั้งเดิม ทุกข์ก็คือเรา สุขก็คือเรา ม ั น เ ป ็ น ไ ป โ ด ย ธ

©2012 www.sa-ngob.com

แต่สิ่งนี้มันปล่อยวางเข้ามา เวลามันจะสุขม ั นข์ขึ้นมาตม ทั ุ น กม ีบ ม ั ค น ร มี ่ ห อ้ ง อยู่ในใจโดยธรรมชาติอยู่แล้ว เพราะกายกับจิตนี้มันแยกออกจากกันโ ย ด ธ ร ร ม มีสิ่งที่ว่าจ ตะิ ม เ ข เชื่อมต่อกันต้องผ่านคัทเ าอตร์งนี้ไ ง ทเ าอตระหัว่างที่ภาวน า ปมั ยญัตญั น ด ข า ด อ อ แล้ว มันผ่านค ัอ ท ม ขึ้อมันผ่านสิ่งนี้เข้ามามันก็มีสติพร้อมขึ้นมา แต่มันก็เป็นความทุกข์อัน ละ เ เอ ีห ์ ยถ้ามันจับต้องสิ่งนั้น เอ๊ะ! นมีอยู่นี่ มันไม่ได้สิ้นตามธรรมชาติ มันไม่ได้เป็นตาม ความจริง สิ่งนี้มีอยู่ ถ้ามีอยู่นี้กิเลสก็ต้องมีอยู่ ถ้ามีอยู่ นคือจับ่สิ่งนี้ได้ พอจับสิ่งนี้ได้ นั่นน่ะ จ ะ เ ป็ ก า ม ร า ค ะ

สิ่งที่เป็นกามราคะมันเป็นการที่ว่าสัตว์โลกหมุนเวียนสิ่งนี้ฝ อัยู่ในหัวใจ สิ่งนี้ฝังอยู่ในใ จ พาสัตว์โลกหมุนเวียนตายเวียนเกิด เกิดในสูงต่ำขนาดไหนมันก็มีสิ่งนี้แนบไปกับใจ เว้นไว้แต่เกิด บ พ ร ห ต่เมิดบนพ ร ก็เป็นชั่วคราว เพราะเวียนตายเวียนเกิด เว้นไว้พ ร ห ะ ชั้น เพราะ พ ร ห ะชั้นนะ สุกนั้นไปอีกเลย ก่อนจะเป็นพ ร ห ะชั้น ต้องชำร ะ นี้ตชำระสิ่งทเี ป่ ็ ส นุ นี ก่ ะ

สิ่งที่เป็นอ ส ุ ป็ ะ ณะ ก เ า อ ย ี อณะเอีดอยู่ที่ใจ ใจนี้ปราถนาในเรื่องสิ่งนี้แล้ว ถ ึ ง จ ะ ส ภ ึ ม ย สิ่งทอี ก่ อ จ ก อ ไ ส ป้ ก ย เกิดขึ้นมาจากใจทั้งหมด ถ้าใจไม่ ค ิ ใจไม่แสวงหา ใจไม่พอใจตัวเอง กามฉันท ะ ื อ ค ว า ม พ อ ใ จ ต ข ั อ ว ง เ ต อั ง ต้องการ ตัวเองปรารถนา มันก็มีความพอใจ พอมีความพอใจ สิ่งนี้ก็สืบต่อดำเนินไปเป็นชั้นเ ป็ น เ ร ื ป็ อ น ป ร สิ่งที่เป็นเรื่องเป็นราวออกไปก็ต้องไปเริ่มเกาะเกี่ยวกับสิ่งที่ภ า ย นี้คือ อ ก โ ฆ ะ

สิ่งที่โอฆะทำให้สัตว์โลกติดข้องสิ่งนี้ การประพฤติปฏิบัติ ตรงนี้เป็นสิ่งที่ว่าข้ามพ้นยาก ที่สุด สิ่งที่ข้ามพ้นอยากที่สุด เพราะสิ่งนี้มันเป็นแรงดึงดูดอย่างม ห า ศ า ล น ต่างๆ ต ั ณ ค ว โ า ล ม ก กรธความหลงมะะได้ ละไอ้ตรงนี้ ถ้าผู้ที่ชำระตรงนี้ได้ ความโกรธจากใจดวง นั้นจะน ้ อ ย ล ง จช ะ า นถ้าจะมีอีกก็ป็นความโง ดุงิ ยในหัวใจเท่านั้น เ พ ร า ะ ใ ย ั อ ง ิ อยู่ถ้าพ้นจากกามราคะไปก็ไปเจออ ว ิ ช ช า

สิ่งที่เจออ ว นี้เ ชป ็ชป าเป็นเครื่องดำเนินที่ว่ามนต้องผ่านไปเป็นชั้นเป็นตอน แต่ใน ก ป ร ะ พ ฤ ะไม่เป็นแบบนี้ นิ จะผ่านสิ่งนั้นใดไปแล้วก็จะว่าง จ เชิ่งว้า ง ไ ซึ่งที่เวิ้งม ด ว า นี้พ า พ ติดกันหมดเลย ม ั น จ ะ ้ ท ม ล ุ ไปพร้ภะกิเลสมันอยู่ในหัวใจ น

©2012 www.sa-ngob.com

ธรรมจะเปิดเผยที่ใจ มันสว่างไสวขึ้นมาใช่ไหม แต่นี้มันโดนปกคลุมโดยกิเลส โลภ โกรธ หลง ที่จะเข้าไปหาต้นตอของมัน สิ่งที่เข้าไปหาต้นตอของมัน แรงขับไส แรงต่อต้านนี้จะมีมหาเลย เราขี่ครั้งก็แล้วแต่ ปูในปัญญาก็เล็กน้อย กำลังก็เล็กน้อย เราสามารถเอาชนะได้ง่ายๆ เลย แต่พอเริ่มเข้าไปถึงผู้ใหญ่เข้าไป ผู้ใหญ่เข้าไป นี่ก็เหมือนกัน เข้าไปถึงพ่อ เข้าปถึงปู่ของเขา เข้ายิ่งมีปัญญาจะต่อต้านกับเราเขาจะใช้ข้อต่อรองกับเราให้มีแพ้มีชนะกัน

นี้ก็เหมือนกัน มีเหมือนกันจะยกอย่างไร ข้อนกลับเขาไปจับสิ่งนี้ได้ไแลปัวตอ วิปัสสนา สิ่งที่วิปัสสนานี้คือการใช้ใคร่ครวญปัญญาตามไปดูปัญญาจนปัญญาเกิดขึ้นมาแล้ว เมื่อจะติดแล้วปัญญาจะก้าวตลเอดดิวของปัญญานี้มหาศาลกว้างขวางมากไม่มีขอบเขต แล้วแต่เชปาวญนญ จะคิดขึ้นมาง แต่สำคัญอย่างเดียว ต้องมีสัมมาถ้าไม่มีสัมมาสมาธิรองรับสิ่งนี้ได้ สิ่งนั้นจะเป็นสัญญา

สิ่งที่เป็นสัญญาคือใคร่ครวญมันจะไม่มีความเข้าใจ มันจะไม่ทะลุปรุโปร่ง มันจะไม่ปล่อยวาง ถ้าเรามีสัมมาสมาธิอยู่ รองรับอยู่ พลังงานมันมีมากพอ เวลาเราวิปเขม้นไปจปร่งมันจะทะลุ มันจะปล่อยวางเป็นชั้น เป็นชั้นเข้าไปนะ พิจารณาอสนี้ก็ภะเปสจริงๆ สิ่งที่เปสนี้มันเป็นเรื่องสิ่งทนำรังเกียจ น่าขยะแขยงกมาแล้วเราได้อย่างไร มก็สลัดอ อ กอ อสิ่งที่สลัดอ มันก็ปล่อยวางชั้นหนึ่ง ปล่อยวางชั้นหนึ่ง ปล่อยวางมันก็มีความสุขชั้นหนึ่ง เดี๋ยวมันก็เกิดอีก จะเกิดอยู่อย่างนี้ทุชั้นตอน

กิเลสนี้ แก่นของกิเลสนี้เหนียวแน่นตลอดไป แล้วมีการต่อต้าน มีการต่อสู้กับการประพฏิบัติต้ตอ้กงอ ตาาไผมีค้ลุปธรรมทำขึ้นาญไดมีถึงถตึ้งอองดอนอผ่อนอาหาร ทำไมเห็นเรื่องที่ว่าเป็นประโยชน์ของทโเกเป็นโทษขึ้นมาล่ะ

มันเป็ถ้าประโยชน์ สิ่งทีรป็งนประโยชน์อาหารปัจจัยงโลเครื่องอยู่อาศัยนี้มันเป็นความจำเป็น แต่ในการประพฤติปฏิบัติ ถ้าสิ่งนี้มีความสมบูรณ์มากเกินไปสิ่งทีคว่สามมีมาูกเกินไปกับไปส่งเสริมให้กิเลสม มีกำลังขึ้นมาด้วย เพราะกิเลสมันอยู่กับเรา เรากับกิเลสเป็นอันเดียวกัน เรามีความอิ่มหนำสำราญดี กิเลสมันก็อิ่มหนำสำราญไปด้วย ถึงว่าเราถึงต้องอดนอนผ่อนอาพหรือกิเลสมันอ่อนตัวลงด้วย เราก็อ่อนตัวลง กิเลสก็อ่อนตัวลงแล้วขึ้นธรรมมันจะเจริญ

©2012 www.sa-ngob.com

สิ่งนี้มคี วจา ำ มา เ ป็ น ใ นทำไมเราก้ล่ร่ะปทำไมเราถึพสละชีวิตขินาดนี้ได้ ิ บั
สละชีวิตสิ่งนี้ เพราะสละเพื่อจะชนะ สิ่งที่สละแล้วมันจะชนะขึ้นมา มันจะทำลายกิเลสออกไปจาก ใ เจต่ถ้าเราอ่อนแอ สิ่งที่อ่อนแอ เ มรเต่ขทแพ้ สิ่งที่แพ้แล้วเราก็ทุกข์อยู่อย่างนี้ แ ล ้ ข วอ ทรุ า ก ข
เราจะแก้ไ ข ท ุ กาขจ์ ะขพอลงเิ เพกรื ว่า ิ อปเชั ร์ ส าส รนะา ท ุ ก ข ์

มันต้องแลกกัน ม ไม่ใช่ว่าเ ร า วพื่อจะให้มีควาสมสดวกสบาย นั้นกิเลสมันคิดนะ กิเลสมันเข้าใจว่าประพฤติปฏิบัติแล้วเราจะมีความสะดวกสบาย เราจะมีความสุขขึ้นไ เป็นชั้น เป็นตอนขึ้นไป...สุขแน่นอนถ้าเป็นผล แต่ใ น ว ง ป ฏ ิ บ านี้มันจะไม่เป็นคว ิ น ม ส ุ ข ข
มันจะเป็นการต่อสู้กัน

ขึ้นชื่อว่างาน งานข อ ง ้ นใบ ช่ ิ ปหใคร่ครญ ญตาญั ดอตงั ตอั งใ จ ถ ู ก ต ้
ข อ ห ร ื ร อ ง า น ขออง ง ต ถัร ้ ต าจเิะรรไม่ทุปต้ฮั ง เตาก็ต้องแก้ไข อันนี้ก็ ้
เหมือนกัน ใ น ก า รใครใครช ว้ เรจะวิปัสสนาญสิ่งนี้มันเป็นของเราจริงไหม มันค ว ร จ ะ ย ึ
ไ ห ค ม ว? ร จ ะ ข ึ เ ่ดพ มรถัา้นะ า เ มหั ต นุ ยอ ึ ะ ดไ ร

จะยึดหรือไม่ยึดยังไม่รู้เลย เพราะกิเลสมันพายึดไปก่อนแล้ว สิ่งที่ยึดเ พ มันยึดอยู่อับเ ร า มันแนบแน่นไปกับใจ แล้วมันสลัดออกไม่ไหว เพราะมันสลัดอ อไม่ไ ห ว ดอ ถอ ้ กมาไ สหนลวั ต ้เวิ้งอ้างงม ้องปล่อยว้างส นิสี ล่อะ กอ ม ั น เ ป็ ภน าง สิ่งที่ยกรับภหา ม่ารี ะอ น แ ม ั น น่าง ขิปัสสนาไปหนักหน่วงนปี ั ่ ญ ญอา กจะเป็นปุแบบนั้นอ

หนักมาก ขั้นของน้ำป่านี้หนักมาก ขั้นของกามราคะนี้ป ั ญร ญ ามาจกิเลสต่อสู้สุดๆ เพราะความโลภ ความโกรธ ความหลง อยู่ตรงนี้ ความโลภ ความโกรธ ความหลง หลงก็หลงใน ต ั ว ห ม ล้ ง น ใ น อ ค ว า หมลเ ง าอย่างุ หลงเม้ใต่กรปตะพัฤติปฏิบัติทอ ใ งรา ไม่ ก้าวเดิน แต่เวลาเราพลิกกลับขึ้นม เป็นปัญญาขึ้นมา ถ้ามันสู้ไม่ไหว กลับเข้ามาสัมมาสมาธิดีกว่า ดงกึลับมาสมาธิมันก็จะไม่ยอมกลับ เพราะว่าสัมมาสมาธินี้ไม่ใช่ชำระกิเลส

เวลาปัญญาของกิเลสเอาไปใช้ เอาไปใช้อย่างนี้ ถ้าเราไปทำความสงบอยู่นั้น สมาธิไม่ สามารถชำระกิเลสได้ ขณะนี้เราใช้ปัญญาอยู่ ถูกต้องแ ล้ว ถ้ ่ว า เ ร า ท ำ า ถ ู ก ต ้
เราก็ต้องทำอย่างนี้ตลอดไป ถ้าทำอย่างนี้ตลอดไป เราก็ล้มลุกคลุกคลา ตน ล อ ด ไ ป เ พ ร
แบบคนพิการ เราไม่ได้เดินจากคนที่ว่ากำลังสม บ ู ร ณ ์ เ ราไ ด้ป้ยกกำลังของเราสี ม บ ู
กำลังพอ เราจะเดินขึ้นไ ป จ มีกำลัง แล้วเราจะไปต่อสู้กับสิ่งนี้ได้ แต่นี้เรา พ เิ ทสรามาราะ ธ ิ เ

©2012 www.sa-ngob.com

ไม่พอแล้วจะกลับมามันก็ไม่ให้กลับ กิเลสนมีั ่ นนกิเลสหรอก ปัญญาของกิเลสมันก็เกิด ไม่ใช่ว่าปัญญาของธรรมจะเกิดตลอดไป

ไปในปัญญาง คิดว่าเป็นปัญญาแล้วจะเป็นปัญญาตลอดไป มันพลิกหน่อยเดียวมันก็เป็นเรื่องของกิเลสเอาไปใช้แล้ว แต่ถ้ามีสติอยู่ อันนี้เป็นกิเลสแล้วมันก็มีความผิดพลาด ความผิดพลาด ความพลั้ง เ นี้เป็นเรื่องปกติของการประพฤติปฏิบัติ ผิดเป็นครูตลอดไป ไม่ต้องเสียใจ เริ่มต้นใหม่ นับหนึ่งใหม่ตลอดไป แต่นับหนึ่งใหม่ในวงของปัญญา ในการชำระอ สุ ภ ะ ไม่ใช่นับหนึ่งใหม่จากเริ่มต้นเข้ามา

บางทีคนไม่เข้าใจนะ ถ้ากลับมาทำสมาธิ ก็เราสร้างสมาธิมามหาศาลขนาดนี้แล้ว ทำไมต้องกลั บ ไ ป นั นั่นเหลนไม่ใช่ สมาธิที่ต้นนั้นมันเป็นอดีตไปแล้ว มันชำระกิเลสมตั้ นน ปล่อยวางกิเลสไปวเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป ไม่ใช่ไปตรงนั้นหรอก เพราะใจเราสูงขึ้นมา ใ จ เ ร า อยู่ขนาดชั้นขอ งสนุมันก็ต้องสัมมาสมาธิในชั้นขอ งสุ มั ะ น เ ป็ ญาอยู่แล้วา ส ติ แ ล้ ว ม ัธรรม เ ราต้องย้อนกลับไปสัมมาสมาธิ บ ก้าหนดพุ ๆท เหมือนกับต้องวิ ป ัดบสิกรรมใหม่ จำเป็นต้องทำก็ต้องทำ ท ำ เ พื่ให้เกิดพลังตานึขึ้นม ใ จ ก็ ล้ สมบูรณ์ขึ้นมาในหัวใจของเราให้ ไเรสมบูรณ์ขึ้นมา้กลับไปใจ ปใหม่จะสะสหน้ าน ผ ล เ ปล่อย! ปล่อย! ปล่อย!

พอปล่อยเข้ามานีโ่ย่ ่ รมนก็โง่เนาะ แต่ก่อนนี้คิดว่าถ้ ้ า อ น กมันจะไม่ใช่ ไ ป แ ป ัญมันจะไม่มีประโยชน์...นลี้ ่ ม ลุ ไ กปารต่อสู้กับขั้นของอ สุ นลี้ ่ ม ลาุ นก ค ล ุ ไ ป ต แต่ก็ต้องสู้ สู้เพื่อชยชันะ สู้เพื่อให้ธรรมมันเปิดเผยขึ้นมา ถ้าธรรมมันเปิดเผยขึ้นมา ใจขอ ง เ ร า จ ะ ม ี ค สุขเพราะว่าสิ่งที่เป็นความพหะา รศุขา อลจพ ะใ ขคอัวอาากมไ ป จ าาใ จ ข า ด อ อ ก ว ิ ปเัอลสิ้นขส่ าน ต อ อน ก ใ ป จ ุ ก ให จน

ข ้อนี้ละเอียดนะ สิ่งที่ว่าเป็นข ้ทลีน ะธ่ อ้อาอ เป็นความคิดอันล ะ เทคิอามี่คิดเกิด ด ดับ เกิดดับ จะอยู่ตรงนี้ แ ล้ ว จ้ปะสิ่งที่ขาดออกไป รู้ขึ้นมาจากภายใน รู้ขึ้นมาจาก เ ป็ น ค วเ าปมีจ ัน ป ัตา ัะมง ติดเผยาากใจ้ดวงนั้นำ ใจดวงนั้นมี มบัติอย่างนี้ สใ จ ท อ ง เ ร ค ุ ณ นสี ม่ บ ัใ ช้ ไ ป ใ นเกเะเลี่ยวในโลก เราก็ใช้ของเราไป ปแต่ในขณะที่โ ล ก ประพฤติปฏิบัติ ใจรู้ขนาดนี้ม ั ป ัเ ปปล่อยันางตาาตออักไปจากใจ เวิ้งว้างไ ป ห มเ ต ้ ล ย เ ห็ น ส ภ า ว ะ ธจะไม่เกิดในกามภพอีกแล้ว า ม เ ป็ น จ ร ิ ง น ะ

©2012 www.sa-ngob.com

สิ่งที่เป็นเชื้อเป็นไขในการที่จะไปเกิด สิ่งนี้ใ น ค ร ำ ค่ ม ว ิ ต ม ก โ ก ร ใ จ ค ว
ไว้ ถึงต้องเกิดในกามภพ สิ่งที่เกิดในกามภพ ตั้งแต่เทวดาลงมา แต่ปัจจุบันนี้ขาดแล้วจะไม่มี
แม้แต่พ ร ชั้นต่ำก็จะไม่เกิดอีกแล้ว ถ้าใจมันขาดออกไปจะไปเกิดบนพ ร ชั้นเท่านั้น แล้ว
จ ะไสปุ ข ้ กไ ป ห ้ น ้ พ น เผหอ ยนุ้ไม่เข้าใจ มันถึงคิดว่าสิ่งนี้เป็นผลของมัน

แ ล ้ ซ้ำบ่อยๆ ครั้งเข้า บ่อยๆ ครั้งเข้า มันจะขาดปล่อยวาง ปล่อยวาง ล ะ เ อ ี ย ด ป
ล ะ เ อ ี เวิ้งว้าง ปนจับต้องสิ่งใดไม่ได้เลย จับต้องสิ่งใดไม่ได้เ พ ร า ะาะอ่าเรา ไ ร
ปล่อยวางสิ่งต่างๆ เข้ามา สิ่งต่างๆ นเราปล่อยวาง เราทำชำระกิเลส เราปล่อยวางสิ่งต่างๆ เ ข ้ า ม า
หมดเลย เพราะเราเป็นคนปล่อยวางใช่ไหม เ ห ม ื อ น เดใร น บท้ ำ ก ค ว ร า ม ส
ส ะดอ้านเรา เราทำจนบ้านนี้สะอาดหมดเลย บ้านนี้สะอาดห ม ดมเต ล้น้ อ ม ล ง้ บ ว ส ิ ค น ท
จบสิ้น จะปิดบ้านอยู่ที่ไหน ให้มันสะอาดอยู่อย่างนั้นน่ะ

เราจะปิดไม่ได้ เพราะบ้านคือบ้าน แต่นี้คือหัวใจ เพราะตัวหัวใจมันปล่อยวางสิ่งต่างๆ เ ข ้ า
ม มันก็เป็นตัวมัน มันจะเวิ้งว้าง ม ั น จ ะ ม ี ค ว า ม ส ุ ข ล ข ไม่มีใครศ า ล
มีความสุขเท่ากับพระ นอ า ค ามสุขมีมาก มีความมีสุขในขั้นของพระอนาคามี แต่ความทุกข์อัน
ล ะ เสิ่งที่เป็นลย ะด อ่อนอ ลี ะย อยู่ในหัวใจยเพราะใจดวงนั้นเ ป ็ อ น ิ ที่คือตัวอ า ิ ช ช า
ต ั ว อ ผว ู ิ ้ ช รชู า ้ ค ื อ

ผ ู ผ ู ้ ผู้เบิกบานี้ เราต้องการ เราต้องแสวงหา ผ ู ผ ู ้ ผ้รูกูต้บี ถ่ บนิ ทมันก็ า ส ม า
ถ ึ ผง ู ผู้เบิกบ้านีเหมื่อนกันได้ เวลาเ ห ำ า ค เ วข ร้วมมาหาสู่ข้าไปถึงฐ จิ ก็ตั้งที่รวม
ใหญ่ได้

แต่ขณะที่ว่าเราวิปัสสนาเข้ามา เราปล่อยวางข ั เ น ข้มันป์ปล่อยวาง ม ั ฐนีจ ถิ ตี ติ ง ถ ึ
ข อ ง อ ว ิ โ ต ช ยเขธ ิ า รงกรลัอสิ่งนี้ก็หลอกลวงให้เราหมุนออกมา หมุนออกไปรับรู้สิ่ง
ต่างๆ จะหลงไ สิ่งต่างๆ หมุนออกไป จนกว่าเราจะเห็นความผ่องใสค ว า ม เ ศ ร ้ า ห ม
ที่สังเกตตัวสังเกตใจอยู่จะเห็นจริงนี้ สิ่งนี้มันเป็นความว่างขนาดไหนมันก็ต้องรักษาไว้ ก า ร ร ั ก
ไว้นี้เป็นงานส่วนหนึ่ง เ ป ็ ในเมื่อมีงานอยู่มันก็มีใจอยู่สิ

สิ่งที่เป็นใจ สิ่งที่เป็นอ ว นี้มันหมุนออกไป มันรับรู้ออกไปมันก็เกิดดับ มันเกิดความ
เศร้าหมอง เกิดความผ่องใส เกิดความผ่องใสมันก็จับ มันก็คือสิ่งที่มี สิ่งที่มีก็ต้องเป็นกิเลสสิ สิ่งที่
มีก็คือภว าะส วค ื อ ต ั วจภ พ ส ิ ค ื อ ต ั ว ภ พ ข อ ง ใ

©2012 www.sa-ngob.com

กระดานดำ ไม่ใช่อ่อนจิตนอกคำ ภาษาไม่มีอ่อนจิตนอกณ
เป็นกรรมฐานข้างในจะจับสิ่งที่ได้จับความเป็นตัวภพของจ
จิตนั้นวิปัสสนาญาณจะเกิดขึ้นมา แต่วิปัสสนาญาณจะเกิดขึ้นจากภายในนี้เป็นสิ่งที่
ละเอียดอ่อนมากเพราะมันเป็นเรื่องไม่ใช่เรื่องทั่วไปอันปรีชาของปัญ

ถ้าปัจจัยการนี้ปัจจัยการอาศัยสมเด็จ แต่พวกเราเห็นนี้เหมือนไม่
เป็นเกิดดับโดยความมาก สิ่งที่เกิดดับเป็นพลังงานเฉยๆ พลังงานเกิดดับตลอดวันทำ
เราทุกข์อยู่ ทำให้เราต้องไปเกิดอยู่ทำไม ยังไม่ถึงที่สุดอยู่ ถ้าทำตัวนี้ได้ยอนกลับ
ปัญญาญาณมันเกิดรักษาเข้าไปไปปัญญามันจะเกิด ความรู้มันจะไป
เกิด ว่าทำอย่างนี้ถูกต้อง ทำอย่างนี้ผิด

ถ้าผิดมันก็ไม่เป็นไป ถึงที่สุดแล้วมันพลิก พลิกขึ้นมาใจนี้จบ ปล่อยวางสิ่งนี้โดยธรรมชาติ
เราก็รักษาดูมันสามารถมาดูถึงความสุดท้ายเราก็ทำความสะอาดตัวของ
เราเองด้วยตัวเราเองนี้เท่านั้นเป็นสิ่งที่เป็นวัตถุที่มีอยู่ แต่เรื่องของ
ใจเขาจิตมลาจิตมันปล่อยวางตัวเองโดยธรรมชาติ
นั้นน่ะธรรมเปิดเผยขึ้นมาจากใจดวงนั้น ใจดวงนั้นเป็นธรรมล้วนๆเลย

องค์พระสมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ธรรมแล้วเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา
สอนจนพระสงฆ์ก็สำเร็จขึ้นมาผู้ที่เป็นอามิสธรรมแล้วเอาใจนี้เข้าปฏิบัติ
ไปแข้าสู่ธรรม จะเข้าไปถึงธรรมได้ เข้าไปถึงธรรมตามความเป็นจริง ถ้าเราไม่มีความ
ขวนขวายไม่มีความต้องการขนาดประพฤติเราก็จะเป็นอยู่ในโลกนี้ หมุนวิญญาณของเ
กับโลกเขาไป ถ้าหมุนวนกับโลกเขาไป มันก็ทำให้เราต้องมุ่งอยู่ในสิ่งที่หมุนออกไป
ออกมันก็เกิดดับๆ เกิดตายตลอดไป

สิ่งที่เกิดตายเป็นคุณประโยชน์กับใคร? ไม่เป็นคุณประโยชน์กับใครเลยเพราะมันเป็น
สมมุติ มันอยู่ในโลกนี้ก็เวียนตายเสียนมเกิดตามแต่อำนาจวาสนาจะสูงจะต่ำ นี้
ก็แต่การทำกุศลของโลกเขา โลกเขาก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ

ทำบุญจะปฏิเสธเขาว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องของโลกแล้วจะไม่มีผล. .ไม่ใช่ มีผลอยู่
แต่มีผลในการที่ว่ามันใช้พลังงานนี้ใช้ หอย่างบุญกุศลเกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นเทวดาต้องตา

©2012 www.sa-ngob.com

จากเทวดาไหม เกิดจะเป็นพ ร อ ห ม ย ุ ม มันก็ต้องตายจากนั้นไปไม่ก็เหมือนกัน เกิดมา เ ป็ เกิดแล้วมันก็ต้องตายขอ ยม์ ณ ุของชั่วคราวนี้ม ั น เ ป็นนี่ ง่นรขิรอึ ง อห น้ า

สิ่งนี้มันไม่เป็นของหน้ารนี เ่ ร ิ ง เองอยู่อาศัยท ีม่ ั ณแล้วเราก็ไปห ว ม ศ ัด ิข ืด ่ม แต่ถ้าเราไม่เชื่อ ไม่ศึกษาธรรม เราไม่เข้าใจเรื่องข อธรรม เราติดสิ่งนี้ เราจะอยู่กับสิ่งนี้ตลอดไป สิ่งนี้แล้วมันไม่ม คิดว่าทางออกไม่มี สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เ ป็ประโยชน์ที่สุด เราเกิดมานโี ล่ ก็ถือสิ่งข า นี้กันไป ด ผู ู ส้ ท ีเ่ ห ม่ปาฏิ ผู้ที่อยู่ตามกระแสโลกนธี ห่ ม ื เกิดแล้วมันก็น้อยเข้าไ ค ม า เ ร ื ก็เหมือนกัน น้อยเข้ามาเรื่อยทีน้อยเข้ามปรื่อยๆ แล้วเราล้ะ ต ิเ ร า จ ะ ป ร ะ ไ ห ม

ท ุ ก ข ข์ อเ งเปเ็ร รีนา่ท จุ ร ก ค อ์ ร เ ป่ ฏ ิ า บ ัสไม่มีขึ้ มันต้องเป็น ก า ร ฝ ึ ฝืนตนเอง การฝืนกิเลสนี้เป็นความทุกข์แน่นอน กิเลสมันก็ให้ทุกขอย่างหนึ่ง การฝืนกิเลสนี้ก็เป็นค วทุกข์อีกอย่างหนึ่ง แต่การฝืนกิเลสนี้ย ันประเสริฐกว่า ประเสริฐ เพราะว่าเ ร า ฝเ่ารู้จักฝา เแต่ถ้าที่เราหลงไปกับกิเลสให้กิเลสพาไปนเราไม่รู้จัก เ ข า เ ล ย ต ้ อ ง ใ ห ้แล้วเราก็ไปตามช่ ัส ต ร นั ำอ ร ม เ ร ห า ม ุ ไ ป่ น อ อ ก ไ ป เ ร ของกิเลส เราไม่รู้ส ึต ั ก วราะเราเข้าใจว่ามันไม่มีสิ่งใดจ ะ พ า อ อ ก ไ ง

เราเข้าใจว่ามันไม่มีสิ่งใดที่จะพาออกหนึ่ง เราไม่เชื่อตัวเราเองหนึ่ง ว่าเราน ีคนอ่ย่างเรานี ่ จ ะ ท ำ คนอย่างชาวพุทธเรานี ป่อ ฏ ิ รณะทำสิ่งนี้ได้ ...ทำไมดูถูกตัวเองขนาดนั้น ล่ะ ในเมื่อเราไม่มีหัวใจหรือ อ ง ค ์ ส ม เ ด ็ ฝจ า พกรามะมุไว้กับใจ ความ ภ ิ อ ุ ษ กุ บ อ ณ ี ส บ า ส ิ ก ? า ร นภ ิ ล ้ป ็ ย อุ เ ุ ส ร ม า เ อ ป ็ ุ ษ บ ุ ป ่า ใ น ส ิ ณ ิ จ ก ุ า บ อ ุ บแล้วเราไม่ใช่เด็กของศาสนาหรือ เราไม่มีสิทธิ์หรือ

เรามีสิทธิ์อยู่แล้วในการประพฤติปฏิบัติ เพียงแต่ว่าเวลากิเลสมันหลอก เราก็หลงล ้ ม ล ุ ก ค ล ลุ า ณ ใ กับอำนาจกิเลสมันหลอก เราไม่ต่อต้าน เราไม่มีกำลังแยกแยะ เราไม่มีการต่อสู้ เลย ถ้ามีการต่อสู้ ปัญญามันเกิด ถ้าปัญญามันเกิด มันจะพาเอาเร า พ ้ กิเลสได้ ถ้าปัญญา า ก มันไม่เกิด ไม่มีปัญญาเกิด มันจะหมุนไปตามอำนาจของกิเลส หมุนไปตามอำนาจของกิเลส น ี กิเลสมันมีอำนาจขนาดนั้น

ใจดวงนั้น ใจของอ ง ค ์ ส ม เ ด ็ ใ จ พ ช ะ ส ั ง ร ม ะ เ อ อ์ นั้ ส ม หี ั ม พ ุ ค ว า ม ส ุ ข มนยืนกับเราแล้วใจเหมือนกันพี เ ค ป็ ี ย นั่ก็คือใจของมนุษย์ด้วย อ ง ย ื

©2012 www.sa-ngob.com

มีใจด้วย เป็นมนุษย์มีที่หัวใจ เราก็เป็นมนุษย์ที่มีหัวใจ แล้วกาลเวลานี้ อ้กาลปีนี้โนกา
๒, ๕ปี๐ มกาลเวลาตามันล้วงเลยมานานแล้ว เรจาเป็นอย่างนั้น จะสมประโยชน์อย่างนั้น
ไหม

อกากาลไม่เกี่ยวเวลาไม่เกี่ยว ถ้าเวลาเกี่ยว ถ้าเวลาเกี่ยวว่าหมดเขตสม้มดสม
ศรีมอมีไาตรนจี ะส่เรอูา้ตรัสรรูเ้มอ อก็ปี้ไปอรงมกพรา
ต่อไปข้างหน้าองค์สมเด็พจูพหนึ่งไม่ถึสอังควมัมาพาพูผู้ดอไม่ลุาท้ไธห
มีควตเมสยิดพลล้วใน่กพพรระะเไมตรจะไปตัสรู้ต่อไป บอก
ข้างหน้า แต่เราไม่รอตรงนั้น เพราะปัจจุบันนี้เราประพฤติปฏิบัติธรรม เราพยายามทำธรรมของเรา
ใณหไ้างอในั้นกล้นั้นถึงไม่เกี่ยว ไม่เกี่ยวกับความลังเลสงสัยของ

ถาเ้รรา่ะโลกเขาดในปรศึกษาเล่าเรียนไป เข้าพูดกันอย่างนั้น “หมดหกมาดสมั
ไม่มีแล้ว มรรคผไม่ต้องไปทำ พถ้าไม่ต้องไปทำ กิเลสเรามันก็หลอกเราอยู่ชั้นหนึ่งแล้ว
ทำไมต้องให้คนอื่นหลอกอีกล่ะ กิเลสเรา ทำไมเราไม่ชำระกิเลสของเราเอง คนอื่นพูดนั่นเป็งนเรื
ขอ อ้ทูนคคนอจี ะ่สนมพคู่ไม่สมความจริง ไม่เป็นความจริงแน่นอน เพราะองค์
สมเด็จพรพะูสดัไมวม้าใรสเกิดมาไม่ทันอุไทตรธเปริม้ฏากด็จพร
เ้ตต่ไร้าเกิดมาตามทัธนรมและวินัย

“อานนท์เธออย่าถามให้มากไปเลย ถ้าผู้ทปฏิบัติสมควรแก่ธรรม มรรคผลนิพพานจะไม่
พ้นจากโลกนี้ไปเลย”

ผู้ใดควรแก่ธรรมิบเต้การประพฤติปฏิบัติมนจะสมควรแก่ธรรมไม่สมควรแก่
ธรนั้นอีกเรื่องหนึ่ง สมัยครูบมั่นออกประพฤติปฏิบัติยไม่มีครูไม่มีอาหาลาวรงย
สมบุนกสม้มขัณะยู่ในป่รอุ่ยู่ในป่าใงเนดต์รังนชะีวแิบตัตว์ป่าอื้มนุษย์เขา
บวชเป็นพในรชะั้เชลี้วิแต่สัตว์ป่าหมุ่ดอนคสทัุ้นตกวข์ว้ปย่าหาก
ไหยนั้ขังองหค์มั่นส่ปูเ่รจมาได้

สำเร็จมาได้เพราะพิสูจน์กันด้วยว่า เวลาพระไตรปิฎกบอกว่าพระอรหันตตายไ
ศเพลาะดวธาตุนี้จกปรี่เะนพระธมั่นนี้ตปนุพระอยู่ที่วัดป่าสุทุธาสแน่นอน ปูู่
ครูบาอาจ?ารย์แน่นอน สิ่งนี้เป็นการประพฤติปฏิบัติแล้วไสมควรแก่ธรรม

©2012 www.sa-ngob.com

สมควรแก่ธรรม พระนั้นสะมเคราะห์ประพฤติปฏิบัติมันไม่สมควรแก่ธรรม ถ้าไม่สมควรแก่ธรรมแล้วเอาผลอย่างนั้นมันเป็นไปไม่ได้

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมนั้นจะเข้าถึงใจดวงนั้น ใจดวงนั้นจะพาจะสว่างไสว ธรรมจะเปิดเผยจากใจดวงนั้น แต่เราประพฤติปฏิบัติมันไม่สมควรแก่ธรรม ไม่สมควรแก่ธรรมเพราะกิเลสเราหนา พอกิเลสเราหนา กิเลสเราหนาด้วย แล้วเราทำแบบอ่อน ไม่สมควรกันกิเลสหนา เหตุมันต้องหนาตาม เพราะกิเลสมันหนา ผลมันปิดบังไว้มาก เราต้องทุ่มเทหัวใจให้มากขึ้นไปกว่านั้นเพื่อให้มีอำนาจเหนือมัน แต่นี้กิเลสมันหนาด้วย แล้วทำแต่เหตุเหตุด้วย ทำไม่สมกับความเป็นจริงอันนั้นด้วย แล้วจะเอาผลตามความเป็นจริง มันถึงไม่เข้ากันไง ถ้าไม่เข้ากันนะ

ธรรมวินัยก็บอกแล้ว ผู้ใดปฏิบัติสมควรแก่ธรรมถ้าพูดถึงวินัยสมเด็จพระพุทธเจ้าสดับไม่ม้วม้อ แต่ตัวไตรปิฎกนี้พระพุทธเจ้าไม่มีสองอยู่แล้ว ถ้าเราไม่เชื่อพระไตรปิฎก เราจะไปเชื่อใคร แล้วครูบาอาจารย์ พระไตรปิฎกนี้เป็นเริ่มต้นต้องเป็นวิชาศาสตร์ของเราเราก็เชื่อ เราเคารพมาเราก็ต้องทำตามนั้น ทำตามปฏิบัติครูบาอาจารย์สอน เพราะเราเชื่อเราไม่ได้ กิเลสเราหนา เราทำเราประพฤติปฏิบัติไม่สมควรแก่ธรรมแล้วเอาผลมีกำลังขึ้นมาอุปาทานคลุกคลาน

ถ้าเราจะไม่ยอมล้มลุกคลุกคลาน เราต้องเปลี่ยน เปลี่ยนของเราใหม่ ถ้าเปลี่ยนความคิดความเห็นของเราใหม่ การประพฤติปฏิบัติมันจะเข้มแข็งขึ้นมา ถ้าความปฏิบัติเข้มแข็งขึ้นมาถึงเราก็สมควรแก่ธรรม ถ้าเหตุอันพอผมกันจะออกมา นั่นสภาวะที่ว่าธรรมเกิดขึ้นมาสมควรแก่ธรรมใจถึงจะเป็นธรรมนี้เปิดเผยขึ้นที่ใจ ใจนี้จะมีความสุข สุขอย่างมหาศาล

เวลาใจทุกข์นี้ไม่ต้องมีใครบอก มันทุกข์อยู่โดยทุกๆ คน นี้ความทุกข์อยู่ในใจเป็นปัจจุบันแต่ความสุขเป็นปัจจุบันในหัวใจ ตราบใดไม่เคยเจอ เราทำของเราไม่ได้ ผู้ที่ปฏิบัติจิตมาจนสมงปัปันในนี้บางทีเขาก็ยังมีความสุขด้วย สุขสงบในเรื่องใจ แต่สุขสงบในเรื่องของการวิปัสสนา ในการปล่อยวางขั้นนี้เป็นปัจจัตเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป จากหยาบจากจลกระเอียด จิตนี้จะพัฒนาขึ้นไป วุฒิภาวะของใจ

©2012 www.sa-ngob.com

พัฒนาขึ้นเป็นชั้นเป็นตอน ถ้ ภาวาะ ุข ตอิ ง ใ จ ม ี แ ล้ ม ั น ก ป็ า พ เ
ห ย า บ ๆ นะพูดชั้นเดียวมันก็เป็นเหตุเ ๆ ป็ ชั้นเดีย ลว ข อ ง

ธ ร นี้ไม่เป็นชั้นเดียว มันเป็นชั้นของความหยาบ เป็นเรื่องของโลก เริ่มต้นเป็นเรื่องของโลกกับเรื่องของธรรมก่อน ถ้าเรื่องของโลก พูดแล้วมันจะเวียนอยู่ในโลก ถ้ า เ ป็ น เ ร ื
พูดแล้วมันจะปล่อยโลกเข้าม เป็นเรื่องของธรรม นั้นเป็นเรื่อ ชั้นแรก แล้วชั้นของพระอ ร ิ ย บ ุ ค
เ ชั้นี้เ ป็ น ตันยังเป็นชั้นเป็นต้อนเข้าไป นปันถึงว่ามรรคหยาบฆ่ามรรคล ะ เ อ ี ย ด

ถ้ า เ าชื่อมั่นตัวเราเอกเกินไปเ ยึดมั่นถือมั่นใ น ค วข าอ มรถจะก้าวเดินนไปไม่ได้เลย เราต้องยึดมั่นถือมั่นความเห็นขอ งแ เ ลิปัสสนาอย่างที่องค์ส ม พ ร ะ ั ม า ส ั
พ ุ ท ธไ เว่วไม่ให้เชื่อสิ่งต่างๆพ ให้ม ดี ศ ร ั ท ธ า ในนั้ในหนัก้ แต่ในเรื่อกศร ร ั ท ธ
ป ร ะ ิพ ป ฏ ิ า ต ิ ตอ้ ิให้เห็นสิภาวะนั้น มันจะปล่อยวางห ข ำถ้าอย่างนั้นปแล้ว
มันจะไม่ปล่อยวางจ ห ย ๆา มันจะยึดว่าความเห็นนี้เป็นค วเ าหม็ น เ ป็ น ค ว า ม
เป็นความจริง เราก็ยึดถือของเราตลอดไป มันจะปล่อยสิ่งนั้นไม่ได้

เพราะกิเลส...ข นว่าเราไม่เชื่อนะว่าไม่มีมรรคไม่มีผลแล้ว ป ร ะ พ ฤ ต ไิม่ ป ฏ ิ ง
เ ขต้รงนั้นเ ถลื อง ล า ป ร ะ พ ฤ ต ปิ ารปะฏิบัติไม่ได้ ิม ตัป ฏ ิ ิ ก ถ้ เ อ าปม็ กี ค
เราก็ปฏิบัติไปสักแต่ว่า จะไม่ได้ผล

ม ี อยู่ผ ปฏิบัติได้อยู่ แต่ความอ ยนี้มันเป็นตัณหา เราวางไว้ก่อน เปลี่ยนจากอกุศล
ตัณหาเป็นอกุศล เป็นตัณหาเป็นมรรค เป็นกุศลขึ้นมาได้ เราเปลี่ยนได้นี่ ใ จ เ ร า เ ป ล ี ่ ย
อ ง ค ์ ส ม ส เ ั ด ม็ พ จ ุ พ ท ธ ิ ตรงนี้ตรงนี้ก็ป้าปากอกสาตรงนี้ขาดมาก็เลย

ว่าเป็นตัณหาความท ะ ยยากก็เป็นกิเลสแล้ว การประพฤติปฏิบัตินี้ก็เป็นตัณหาค ว า ม
ท ะ ยย าาอนยอ าะกไ ป ร ั นเบ ป่ผ็ ล.นมาตัป็ พ ณพ าหา ร ค เ ป็ น ม ร
ค ุ ณ ง า ม คเ วป็ ามมั ด่กนี ุ ณปลี่ยกยกับเ็ โ ปน็ ล าหุ ะไ ศ่งมาเยกกัตรงนี้แล้วเรา
จ ะ ส ม ศถ ว นา าอม วป ั ร ง า

©2012 www.sa-ngob.com